

**LÄÄNE-VIRU MAAKONNA
RAHVARAAMATUKOGUDE
2018. AASTA TEGEVUSE ARUANNE**

Sisukord

1. Põhilised tegevussuunad	4
2. Juhtimine	5
2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:	5
2.2 Eelarve.....	6
2.3 Projektid	7
2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng	8
2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest	9
2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused	11
2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	13
2.4.4 Erialahariduse omandamine	13
2.4.5 Töötajate tunnustamine	14
2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine.	14
2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.	15
2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas.....	15
3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine	16
3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud).....	16
3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat).....	19
3.1.2 Perioodika komplekteerimine	20
3.1.3 Auviste komplekteerimine	20
3.2 inventuurid, mahakandmised	20
4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused.....	21
4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine.	21
4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte.....	22
4.3 RVL teenindus.....	24
4.4 Laste- ja noorteteenindus	24
4.4.1 Laste-ja noortekirjanduse komplekteerimine	24
4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine.....	25
4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine.	26
4.4.4 Laste- ja noorteüritused	27
4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused	28
4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond	29
4.6.1 kohalikul tasandil	32

4.6.2 riiklikul tasandil.....	33
4.6.3 rahvusvahelisel tasandil.....	33
4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.	34
4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded	34
4.9 Andmebaasid.....	35
5. 2019. aasta tegevused.....	36
LISA 1. Personali koolitus	37
LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised	38
LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid.....	39
LISA 4. Laste ja noorteüritused	39
LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine.....	41

Tabel 1

Maakonna nimi	Elanike arv (01.12.17)	KOV-de arv maakonnas	Üldkasutatavate raamatukogude arv	Harukogude arv	Teenindus punktide arv	Kokku
Lääne-Virumaa	60739	8	18	22	14	40

Üldkasutatavate raamatukogude arv:

2018. a lõpus oli Lääne-Virumaal 40 rahvaraamatukogu, millest 22 olid haruraamatukogud. Haruraamatukogude arv suurenes 8 võrra, põhikogude arv vähenes 7 võrra. Teeninduspunkte oli aasta lõpuks ühe võrra rohkem.

1. Põhilised tegevussuunad

- Olulisemad muudatused tulenesid haldusreformist. Viru-Nigula vallaga liitus Aseri vald Ida-Virumaalt, Lääne-Viru maakonna raamatukogude hulka lisandus Aseri raamatukogu. Omanikku vahetas 16 raamatukogu. Paljudel tuli harjuda, et ametnikud on varasemast kaugemal, nende haldusala endisest mahukam ning töökorraldus teistsugune.
- Liitmine tõi kaasa muudatusi mitme raamatukogu struktuuris. Moodustati üks uus vallaraamatukogu ning 8 raamatukogu muutus haruraamatukoguks. Muudatused jätkuvad ka 2019. a
- Toimused muudatused personalis. Erinevatel põhjustel lahkus kuus töötajat ja kaks vahetasid raamatukogu. Erialase kõrgharidusega töötajaid ei ole lihtne leida enam isegi suurematesse raamatukogudesse. Kolm töötajat asus ennast erialaselt täiendama rahvusraamatukogu kutseõppes.
- Lahenes mitme raamatukogu aastaid kestnud ruumiprobleem: Rakke raamatukogule valmis juurdeehitis, olemasolevad ruumid renoveeriti. Uutesse ruumidesse seltsimajas kolis aasta lõpus Karepa raamatukogu. Uus hoone soetati praegu korteris asuvale Lepna raamatukogule, kolimine on planeeritud 2019. a lõpuks.
- Majandusministeeriumi tellitud digitaalse kirjaoskuse koolituse „E-kogukond“ läbis 56 raamatukoguhoidjat. Digipädevuse sertifikaat omistati 33-le raamatukogule.
- Löödi aktiivselt kaasa üleriigilistes projektides nagu „Liiklusnädal“, „Noor, loo, too kunst raamatukokku“, Nukitsa konkurss.

Lääne-Virumaa Keskraamatukogu

- Tähistati Eesti 100. sünnipäeva: Kunst Raamatukokku projekti raames toimusid noorte kunstnike näitused, tehti eesti kirjandust tutvustavad lugemisblogi postitusi, temaatilisi raamatuväljapanekuid jpm.
- Valmis kauaoodatud rühmatööruum ja kogu ümberpaigutamise tulemusena tekkis juurde mugavaid kasutajakohti.
- Töötati välja Lääne-Virumaa Keskraamatukogu andmekaitsetingimused ja kaardistati kogutavad isikuandmed, töötledjad ja säilitamine, koostati arengukava aastateks 2019-2024, uuendati kasutuseeskirja ja hinnakirja.
- Avalikus internetipunktis vahetati välja vananenud arvutid. Kümme vähekasutatud arvutit ja üks sülearvuti saadi annetusena projektist „Uus algus“. Raamatukogu vahenditest soetati juurde ka uued monitorid, klaviatuurid ja hiired.

Euroopa kultuuripärandi aasta tähistamiseks korraldati maakonnas erinevaid õpitubasid, matku ja ekskursioone, mahukaid foto- ja esemenäitusi, loenguid muinsuskaitsest, taluarhitektuurist ja murdekeelest, kirjandusõhtuid ja kandlepäev. (vt 4.6)

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude võrgu struktuur ja nõukogud:

Haldusreformi tulemusena vähenes Lääne-Virumaal omavalitsuste arv 15-lt 8-le. Viru-Nigula vallaga liideti Ida-Virumaa koosseisu kuulunud Aseri vald, mis tõi maakonda juurde ühe raamatukogu. 16 raamatukogul vahetus omavalitsuse näol omanik. Kõik raamatukogud liideti ühtse juhtimise alla kahes omavalitsuses. Haldusreformist puutumata jäid Kadrina vald ja Rakvere linn. Ühtegi raamatukogu 2018. a ei suletud.

Raamatukogude liitmised seoses valdade liitumisega:

- Valdade ühinemisest tingituna liideti 2018. a kõik raamatukogud Haljala ja Viru-Nigula valdades:
  - Haljala Vallaraamatukogu koosseisus on 1. augustist varasema kahe harukogu asemel seitse – endise Vihula valla raamatukogud (Karepa, Vergi, Vihula, Vösu ja Vösupere) muudeti Haljala Vallaraamatukogu harukogudeks
  - Kunda Linnaraamatukogu sai septembris valla keskraamatukogu staatuse ja nimetati ümber Viru-Nigula valla raamatukoguks. Aseri ja Viru-Nigula raamatukogu nimetati ümber selle harukogudeks.
- Rakvere vallas liideti septembris kaks raamatukogu: Lepna raamatukogu (end. Rakvere vald) muudeti Sõmeru raamatukogu (end. Sõmeru vald) harukoguks. Nimed ei muutunud.
- Rakke valla raamatukogu nimi muudeti novembris Rakke Raamatukoguks, kuna vallaraamatukogu funktsioon kadus ära.

Kui Viru-Nigula vallas raamatukogude ühendamise tulemusena teenuse pakkumine paranes ja ühtlustus - ühtsed kasutuseeskirjad, ühisüritused, lihtsam teavikute liikumise ja töötajate asendamise korraldus - siis Haljala vallas, kus ühtse juhtimise alla läks 8 raamatukogu, on seda suurte vahemaade ning kehva transpordiühenduse tõttu keeruline korraldada.

Kaaluti raamatukogude ühendamist Väike-Maarja vallas, aasta lõpuks otsustati, et Rakke raamatukogu jätkab iseseisvana.

Võeti vastu otsus kõigi Tapa valla raamatukogude liitmisest – 1. jaanuarist 2019 muutub Tapa Linnaraamatukogu Tapa Vallaraamatukoguks ja endise Tamsalu valla raamatukogudest saavad selle harukogud.

Nõukogud on olemas kõikidel vallaraamatukogudel. Nõukogud on abiks eelarveprojektide arutelul, erinevate taotluste esitamisel, tegevuse planeerimisel, raamatukogude olukorra ja edasiste arengusuundade kaardistamisel.

Detsembris toimus Lääne-Virumaa KRK nõukogu aasta viimane koosolek, kus võeti kokku 2018. a tehtu ning räägiti 2019. a plaanidest ja muudatustest töökorralduses.

Kehtiv arengukava on Kadrina VRK-I (2016 -2019). Mitme struktuurimuutused läbi teinud raamatukogude arengukava koostamine jääb 2019. aastasse

Seoses vallaraamatukogu moodustamisega koostati uus põhimäärus, raamatukogu kasutamise eeskiri ja mitmed teised raamatukogu tööd reguleerivad dokumendid Viru-Nigula VRK-le,

Haljala VRK-le, Sõmeru ja Rakke raamatukogule ning 1. jaanuarist 2019. a tööle hakkavale Tapa Vallaraamatukogule.

Rakvere valla raamatukogudes ühtlustati kasutuseeskirjad, ja hinnakirjad. Seoses isikuandmekaitse seadusega uuendati kasutuseeskirju ka mujal.

Lääne-Virumaa KRK uues kasutuseeskirjas täpsustusid isikuandmete töötlemise eesmärgid, kaotati täiskasvanud lugejate viivise erisus ja kehtestati nõudluseta teavikute maksimum kordade arv.

Juulist hakkas kehtima uus „Lääne-Virumaa Keskraamatukogu arvutitöökohtade ja traadita andmesidevõrgu (wifi) kasutamise eeskiri“.

Aasta lõpus valmis Lääne-Virumaa Keskraamatukogu arengukava aastateks 2019-2024.

Kvaliteedihindamisi viisid läbi kolm raamatukogu:

- Laekvere raamatukogu – Nõrkusteks osutusid puuduv arengukava, madalad palgad, liikumispuudega inimeste juurdepääsu puudumine, kogude madal ringlus. Tugevusteks hea koostöö, mitmekülgsed ja heal tasemel teenused, ilusad ruumid.
- Tamsalu raamatukogu – raamatukogu arvutid on vanad ning puudub mugav keskkond.
- Kunda Linnaraamatukogu – palk on madal ning arvutid vanemad kui 5 aastat.

2019. a plaanib kvaliteedihindamist läbi viia veel mitu raamatukogu.

Raamatukogude arv maakonnas on piisav, kuid teenuse kasutamist maapiirkondades raskendab halb bussiühendus või selle puudumine. Töötavad täiskasvanud kasutavad raamatukogu, mis on neile koduraamatukogust kättesaadavam, lapsed jällegi kooliraamatukogu. Raamatukogude lahtiolekuaegades on arvestatud bussigraafikutega.

Seitsme raamatukogu kasutajate arv jäi alla saja, sh ühes iseseisvas raamatukogus. Teised väikese kasutajaskonnaga kogud muudeti harukogudeks ja lühendati lahtiolekuaegu. Tagamaks teenuse jätkumine ka väikestes piirkondades, neid õnneks ei suletud. Välisteeninduspunkte on lisandunud igal viimasel aastal. Piirkonna paremaks teenindamiseks avas Sõmeru raamatukogu teeninduspunkti Vaeküla külakeskuses, uusi teeninduspunkte planeeritakse Lepna haruraamatukogu piirkonda. Kaugemates küldes elavatele eakatele pakutakse koduteenust.

2.2 Eelarve

Tabel 2

Põhieelarve	Seisuga 31.12.17. €	Seisuga 31.12.18 €	Muutus %
Eelarve kokku	1 646 678	1 714 458	4,12
sh keskraamatukogu	562 973	588 322	4,5
Personalikulu	1 112 381	1 224 013	10,04
sh keskraamatukogu	443 469	478 263	7,85
Komplekteerimiskulu	282 693	294 784	4,28
sh KOV-lt	172 459	180 623	4,73
sh riigilt	110 234	114 161	3,56
sh keskraamatukogu	55 547	58 536	5,38
sh KOV-lt	26 407	29 142	10,36

sh riigilt	29 140	29 394	0,87
Infotehnoloogiakulu	39 016	36 461	-6,55
sh LVKRRK	4 640	4 944	6,55

Investeeringuid oli kuuel raamatukogul kokku 242 170 € väärtuses. Sellest 239 176 € kulus ehitiste soetamiseks ja remondiks ning 2 994 € infotehnoloogiale.

Ürituste ja näituste tegemisele kulus maakonnas kokku 11 573 € (sh 2 356 € LVKRRK), mida on 27% rohkem kui 2017. a.

Töötajatele hüvitatakse sõidukulud (koduteenindus, RVL, majandussõidud jmt) vaid üksikutes kohtades.

2.3 Projektid

Tabel 3 (täielik loetelu)

Projektid, toetused (Kellelt saadud?)	Periood	Eraldatud summa	Projekti üldmaksumus
Riigieelarve toetusfond			
<i>Kadrina Valla Raamatukogu</i>			
Huvihariduse ja huvitegevuse toetuse projekt	01.09.2018 - 31.12.2018	3000 €	2949,84 €
Kultuurkapitali Lääne-Virumaa ekspertgrupp			
<i>Laekvere raamatukogu</i>			
Raamatukoguüo ja rahvusvahelise lasteraamatupäeva tähistamine	10.03.2018 – 25.04.2018	250 €	400 €
<i>Tapa Linnaraamatukogu</i>			
Lehtse ja Jänedra kooli õpilaste kohtumine kirjanik Kadri Hinrikusega	20.03.2018– 20.04.2018	120 €	170,82 €
Hingedepäeva muusika- ja luuleõhtu Jänedra kandi inimestele - Piret Laikre ja Kairi Kroon	22.10.2018– 22.11.2018	120 €	158,06 €
Kohtumine kultuuriajakirjanik Margus Mikomägiga	02.04.2018– 30.04.2018	135 €	169,04 €
<i>Lääne-Virumaa Keskraamatukogu</i>			
H. Pärdi avalik loeng Eesti taluarhitektuuri arengust	15.10.2018 – 25.11.2018	100 €	140 €
Kultuuriministeerium			
<i>Lääne-Virumaa Keskraamatukogu</i>			
Nukitsa vlogi	1.03.2018 – 15.05.2018	780 €	1260 €
Raamatukogutöötajate pädevuse tõstmise	1.04.2018 – 31.05.2018	1130 €	1995 €
Pakiteenusega laenusvõimaluse väljaarendamine	15.03.2018 – 15.12.2018	383,40 €	783,40 €
Raamat sünnib koostöös	1.11.2018 – 20.06.2019	1200 €	2240 €
Tallinna Keskraamatukogu			
<i>Lääne-Virumaa Keskraamatukogu</i>			

Kunst Lääne-Virumaa Keskraamatukokku	1.06.2018 – 30.11.2018	1090 €	1325,21 €
--------------------------------------	---------------------------	--------	-----------

Projektidega saadi toetust 8 308 €, sellest 4 683 € Lääne-Virumaa Keskraamatukogu.

Väike-Maarja VRK sai EV 100 projekti raames kunstisündmuse korraldamiseks Jutegoods OÜ-lt 65 €. Varangu raamatukoguhoidja kirjutas projekti MTÜ Varangu Külaseltsile „Aiandusalased oskused kogukonda“, mis sai KOP-ist rahastuse.

Toetus Kultuurkapitalilt oli abiks kirjanike, muusikute ja teiste oluliste külaliste esinema kutsumisel.

Huvihariduse ja huvitegevuse toetuse projekt võimaldas Kadrina valla raamatukogudesse lastele tegevuse pakkumiseks osta 58 lauamängu ja digiklaveri.

Koolitustoetused võimaldasid mitmekesistada raamatukogutöötajate koolitusprogrammi ja pakkuda raamatukogutöötajatele erialaselt kõrgel tasemel täienduskoolitust.

Lääne-Virumaa KRK projektid:

„Kunst raamatukokku“ projekt võimaldas soetada inventari (märgipress ja paberistants), mis võimaldavad samu tegevusi korrata ka edaspidi.

Pakiteenuse laenutusvõimaluse väljaarendamise projekt sai ellu viidud osaliselt. Käidi Helsingi linnaraamatukogu Pasila haruraamatukogus, et saada ülevaade nende samalaadse pilootprojekti tulemusest. Pakiteenuse praktiline katsetamine lükkus tulevikku, sest teenuse pakkumise eelduseks on raamatukoguprogrammi arendus. Sel põhjusel maksti tagasi ka kasutamata jäänud toetussumma.

Nukitsa vlogi maakondlik projekt oli Nukitsa konkursil osalevate raamatute ainetel loodud videoblogide kogum. Raamatute põhjal valmis 16 videosalvestist 35 vlogijalt. Rohkem kui 60 Nukitsa konkursil osalenud last sai keskraamatukogus kohtuda kirjanik Aidi Valliku ning kunstnik Ott Vallikuga.

Kolmandat aastat jätkas projekt "Pildi sisse minek. Vol. 3". Kolmeosalisest projektisarjast kasvas välja uus „Raamat sünnib koostöös“, et luua lastele võimalus kohtuda üheaegselt nii kirjaniku kui kunstnikuga, saamaks aimu loomeprotsessist tervikuna ning uurida teksti ja pildi koosmõju raamatus.

2.4 Personali koosseis, juhtimine ja areng

2018. a lõpuks oli maakonnas 78 raamatukoguhoidjat, neist 22 Lääne-Virumaa KRK-s. Osalise tööajaga töötas 10 raamatukoguhoidjat.

Raamatukoguhoidjate arv jäi samaks, küll aga toimus aasta jooksul suur töötajate liikumine. Lahkus kuus kõrgharidusega (sh kolm erialase haridusega) töötajat. Uutest töötajatest pooled olid keskharidusega. Ainult ühte raamatukogusse asust tööle inimene, kes oli vahepeal omandanud erialase kõrghariduse. Raamatukoguhoidja kutset omasid 48 töötajat.

41% raamatukoguhoidjatest kuulus vanusegruppi 55 – 64 aastat.

Toimusid muudatused üheksa raamatukogu personalis, töötajad vahetusid seitsmes:

- Rakke raamatukogu direktor lahkus ametist, tema asemele asus sama raamatukogu raamatukoguhoidja. Ühest poole kohaga raamatukoguhoidjast sai täistööajaga töötaja.
- Lepna raamatukogu juhataja lahkus töölt. Raamatukogu muudeti Sõmeru raamatukogu harukoguks ja raamatukoguhoidja kohale võeti uus töötaja.
- Viru-Nigula raamatukogu juhataja lahkus pensionile. Peale liitmist Viru-Nigula VRK-ga võeti tööle seni Kunda linnaraamatukogus töötanud raamatukoguhoidja.
- Viru-Nigula VRK asus raamatukoguhoidjana tööle uus töötaja.
- Roela raamatukoguhoidja juhataja lahkus ametist, asemele võeti uus töötaja.

- Venevere raamatukoguhoidja asus tööle Roela raamatukogu juhatajana, asemele võeti uus inimene, kes töötab osaliselt ka Laekvere põhikogus.
- Tapa LR lasteosakonnast lahkus kaks raamatukoguhoidjat. Aasta lõpuks leiti uued asemele.
- Tamsalu raamatukogusse asus pikka aega täitmata raamatukoguhoidja kohale uus inimene.
- Aasta lõpus jäi ajutisele puhkusele Lääne-Virumaa Keskraamatukogu direktor, kelle ülesandeid täidab arendusspetsialist.

Haljala VRK Vihula ja Võsupere harukogudes vähendati töötaja koormust 0,75-le. Rakke raamatukogu koosseis vähenes 0,5 kohta.

Raamatukogusid liideti kolmes omavalitsuses, selle tulemusena muutus kaheksa juhataja ametinimetus raamatukoguhoidjaks.

Haljala Kool nimetati Haljala Vallaraamatukogu teeninduspunktiks, mis kasvatas töötaja koormuse 0,5-lt 0,75-le. Vihula raamatukogu lõpetas tegevuse Sagadi välisteeninduspunktis. Sõmeru raamatukogu hakkas laenutamisteenust pakkuma Vaekülas.

Raamatukogude ühinemistega seoses ühtlustati töötingimused ja –reeglid. Muutusiid lahtiolekuajad:

- Haljala ja Võsu raamatukogu lahtiolekuajad ühtlustati. Võsu harukogu on avatud viiel päeval nädalas varasema nelja asemel. Võsupere harukogu lahtiolekuage vähenes päeva võrra.
- Viru-Nigula VRK Viru-Nigula harukogus muudeti lahtiolekuage, kuna töötaja käib laupäeviti tööl põhikogus Kundas. Aseri harukogu üks töötaja asendab vajadusel Viru-Nigulas.
- Tamsalus muutusiid lahtiolekuajad seoses uue töötaja tööle asumisega lasteosakonda, raamatukogu on avatud nüüd ka laupäeviti.
- Roelas toimusid muutusiid lahtiolekuageades seoses uue töötajaga tööle asumisega.
- Sõmeru raamatukogu Lepna harukogu on avatud kõikidel tööpäevadel varasema kolme asemel.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest

Tabel 4

Teema	Korraldaja	Osalejate arv
Raamatukoguhoidja kutsekoolitus	Eesti Rahvusraamatukogu	3
<i>Kirjandus, lugeja- ja infoteenindus</i>		
Tähelepanu, lugemine ja mälu	Jõhvi KRK	2
Popular music – research and resources in the Nordic-Baltic region	Eesti ja Soome MKÜ; TLNÜ; IASPM-Norden	1
Rahvaraamatukoguhoidjate suveakadeemia	TÜ	1
<i>Laste- ja noorteteenindus</i>		
Veebinar „Nutikas noorsootöö - noorte suhtlemine nutiajastul“	SA Archimedes	1
Algupärase lastekirjanduse päev "Kujund ja nihestus tänapäeva laste - ja noortekirjanduses“	Tartu LRK	5

Lasteraamatukoguhoidja suveakadeemia	TÜ	2
Lasteraamatukoguhoidja õpipäev "Isemoodi ja eriline"	ELK	3
Pildiraamat kui sõber ja abimees	MTÜ Lugemisühing	4
Seminar "Laps kirjanduses: Milleks meile klassika"	ELK; ETA Underi ja Tuglase Kirjanduskeskus	3
Lastekirjanduse aastakoosolek	ELK	2
Kogemuste tuur Tallinna KRK laste- ja noorteosakonda	Tln KRK	2
XV lasteraamatukoguhoidjate päev Raplas	ERÜ, Rapla KRK	2
Aitan lapsi lugemise juurde – lugemisisu mängud	Eesti Lastekirjanduse Keskus	1
<i>Arendus ja juhtimine</i>		
Keerulised meeskonnaliikmed ja enesekehtestamine	Rahvakool	1
<i>Infotehnoloogia</i>		
Programmeerimise alused		1
NutiAkadeemia „Saa nutikaks!“ Nutiseadmete ABC	Vaata Maailma Sa	15
WordPressiga kodulehe tegemise koolitus	Kasulik Koolitus	1
Turvalisuse alused	IT-Koolitus	1
<i>Konverentsid, seminarid ja infopäevad</i>		
Mittekonverents "Õpi nagu filmis: koolitaja objektiivis"	EPALE, ETKA Andras	1
Täiskasvanute koolitajate raamõppekava	ETKA Andras	1
Raamatukoguhoidjate seminar	ETKA Andras	3
EMKÜ korraline üldkogu ja sügisseminar. Muusikateraapia.	EMKÜ	1
Seminar "Muuseumid ja raamatukogud avalikus ruumis"	Kultuuriministerium	1
Täiskasvanuhariduse ümarlaud	ETKA Andras/LVKRK	1
Väikesed kogukonnad suure maailma sees. Lääne-Virumaa.	Arengukoostöö Ümarlaud/ VM VV	1
Kliendipäev Rahva Raamatus	Rahva Raamat	1
Raamatukoguteenuste disain ja juhtimine	ERÜ	2
<i>ERÜ</i>		
Eesti raamatukoguhoidjate XI kongress	ERÜ	21
Maaraamatukogude sektsiooni teabepäev	ERÜ	2
Koolitus ERÜ kutsekomisjonile ja hindajatele	ERÜ	1
XVIII maaraamatukoguhoidja päev Kehtnas	ERÜ, Rapla KRK	4
Maaraamatukoguhoidjate suveseminar Valgamaal	ERÜ, Valga KRK	4
Raamatukoguhoidja kutse andmine	ERÜ	1
<i>Muud koolitused</i>		
„Hakkame santima! Maagiline mardi-kadripäeva kombestik“	Lääne-Virumaa Kultuurikorraldajate Liit	3

Jõulukombestiku vanem ja uuem traditsioon "Jõuluks valmis!"	Lääne-Virumaa Kultuurikorraldajate Liit	5
Särts vanematele inimestele „E-kodanik“	BCS-koolitus	1
Soome keele algkursus	Norax Koolituskeskus	1
Huvitegevuse ja- hariduse suveakadeemia	TÜ VKA	1
Töötervishoid ja –ohutus	Koolitusveeb OÜ	2
Tuleohutus	Täienduskeskus OÜ FIE Karl Tamberg	4 6
Muudatused Töötervishoiu ja tööohutuse seaduses	Juunika Koolitus	1

Maakonna raamatukoguhoidjad osalesid täienduskoolitustel kokku 2 414 tundi. Osaleti peamiselt ERÜ korraldatud koolitustel, suveseminaril ning lasteteeninduse koolitustel. Valdavalt piirduti maakonnaraamatukogu poolt korraldatud täienduskoolitustega.

Lääne-Virumaa KRK töötajatest osalesid väljaspool oma raamatukogu toimunud erialastel koolitustel kõige rohkem laste- ja noorteosakonna töötajad. Kõige inspireerivamaks peeti töötajate hinnangul Eesti Lastekirjanduse Keskuse korraldatud koolitusi. Samuti kiideti pärandkultuuri aasta puhul korraldatud rahvakombestiku koolitusi, mis olid värvikad ja mängulised. Saadud oskusi rakendati raamatukogutundides lasteaiarühmadele.

Üks Lääne-Virumaa KRK raamatukoguhoidja osales 3-päevasel praktikal Tallinna KRK-s.

2018. a võimaldati töötajatele soovi korral üks vaba päev ka töötaja enda poolt valitud mitteerialasele koolitusel osalemiseks, mida kasutas 3 töötajat.

LISA 1

2.4.2 Maakonnaraamatukogu korraldatud koolitused

Lääne-Virumaa KRK korraldas 2018. a 5 täienduskoolitus- ja infopäeva, sealhulgas 2 väljasõitu ning osales lisaks kolme koolituse korraldamisel. Kokku 54 tunni ulatuses 77-le maakonna raamatukogutöötajale, sealhulgas 23-le Lääne-Virumaa KRK töötajale.

Tabel 5

Koolituse aeg	Koolituse teema	Koolitaja	Koolituse maht/keskus	Raamatukoguhoidjate arv/ KOV-de arv	Eelarve/Koolituseks kulutatud summa
23.01, 1.02, 24.01, 2.02, 6.02, 13.02, 7.02, 14.02	<u>IT, lugeja- ja infoteenindus</u> E-kodaniku juhendaja koolitus (4 rühma)	Rahvusraamatukogu koolitus Andrus Koka Merje Vaide (BCS Koolitus)	16	56/8	Raamatukogul kulutusi ei olnud
6.03	<u>Arendus, juhtimine</u> Turunduse ja kommunikatsiooni võimalused raamatukogus.	ETKA Andras piirkondlik koolitus: Andres Kuusik (TÜ)	4	32/12 (Lääne-V 24/8 Ida-V 8/4)	Raamatukogul kulutusi ei olnud
3.04	<u>Arendus, lugeja- ja</u>	Marju Selg (TÜ)	5	39/12 (Lääne-V 34/8)	780

	<u>infoteenindus</u> Raamatukogu kui sotsiaalharidu sliku töö keskus.			Ida-V 5/4)	
10.05	<u>Arendus,</u> <u>lugeja- ja</u> <u>infoteenindus</u> Sotsiaalmeedi a kasutamine raamatukogut öös.	Sirje Virkus (TLÜ)	6	35/10 (Lääne-V 33/8 Ida-V 2/2)	1050
29.05	<u>Arendus,</u> <u>juhtimine</u> Õppereis: Narva Kolledži rk, Sillamäe KRR, Mäetaguse rk, Alutaguse valla kultuurikorral dus.		8	39/8	432
17.09	<u>Lugeja- ja</u> <u>infoteenindus</u> Õppereis: Aseri rk, Kodulooline Aseri Hõimurahvast e keel ja kirjandus.	Luule Varinurm Jaak Prozes	2 2	39/8	553
9.11	<u>Juhtimine,</u> <u>lugeja- ja</u> <u>infoteenindus</u> Isikuandmed raamatukogus.	Rahvusraamatu kogu piirkondlik koolitus. Marianne Meiorg (RR)	6	18/11 (Lääne-V 15/8 Ida-V 3/3)	450
7.12	<u>Lugejateenind</u> <u>us, arendus,</u> <u>juhtimine, IT</u> Raamatute tõlkimisest („Eestluse elujõust“ ja „Grammatika ülistus“). Maakonna	Indrek Koff Maiga Parksepp Tiina Kriisa	5	38/8	281

	raamatukogundus peale haldusreformi. Raamatukogude veebilehed.				
--	--	--	--	--	--

Kahe koolituse kulud kaeti osaliselt kultuuriministeeriumi raamatukogude arendamise programmist, osalesid ka Ida-Virumaa raamatukogude töötajad. Koolituste ja infopäevade korraldamisel arvestati rahvaraamatukogu töös vajalike kutsestandardi kompetentsidega: lugeja- ja infoteenindus, arendustegevus, juhtimine. Lääne-Virumaa KRK poolt korraldatud koolitustel osalemise kohta väljastati aasta lõpus tõend.

Maakonna raamatukoguhoidjad said anda hinnangu maakonnaraamatukogule kui täienduskoolituste korraldajale ja nõustajale täites elektroonilise tagasiside vormi. Vastas 77% maakonna raamatukoguhoidjatest. Tulemusi võetakse arvesse järgmise koolitusplaani tegemisel.

- 76,2% andis 5-palli skaalal hindeks „5“, 19% „4“ ja 5% „3“. Olulisi soovitusi ja ettepanekuid ei tehtud.
- 24% osales pooltel, 12% 8-st 7-l koolitusel. 9,5% osales ainult ühel koolitusel.
- Mitteamisemise põhjuseks toodi valdavalt, et tööülesanded ei võimaldanud (84%). 13,5%-l kordadest ei tundud teema vastu huvi. Transpordimurede tõttu ei osaletud 8%-l kordadest.
- 100% vastas, et info erialase täienduskoolituse kohta on piisav ja asjakohane
- Täienduskoolituseks mõeldud rahalisi vahendeid hindas piisavaks 37%, 32% said hakkama, kuid pidid tegema valikuid. 7% pidas vahendeid kasinaks. 24% ei osanud hinnata. (2018. a LVKRRK korraldatud koolituste kulu osaleja kohta oli kokku 56 €).
- Tagasisidest selgus, et enim leidis raamatukogutöös rakendust digipädevuse koolitusel omandatu. Oluliseks peeti teiste raamatukogude külastamisel saadud kogemusi ja andmekaitse koolitusel saadud teadmisi. Ereda mulje jättis I. Koffi ettekanne tõlkimisest. Kõiki koolitusi peeti vajalikeks ja harivateks.
- Ettepanekud koolitusteemade ja esinejate osas olid järgmised: kirjandusest, suhtlemisest ja psühholoogiast, seadusandlusest (isikuandmekaitse), tööst laste ja noortega. Jätkuvalt soovitakse erinevaid IT-alaseid koolitusi.

2.4.3 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Raamatukoguhoidjad esinesid peamiselt kohalikkude kultuuripärandit, kirjandus- ja ajalugu ning rahvakombestikku tutvustavate ettekannetega. Tutvustati ka raamatukogutöötaja elukutset, rahvaraamatukogu teenuseid ja uuendusi ning jagati kolleegidele oma teadmisi ja kogemusi. XI Eesti raamatukoguhoidjate kongressil esinesid ettekannetega kaks maakonna raamatukoguhoidjat.

LISA 2

2.4.4 Erialahariduse omandamine.

3 maakonna töötajat – raamatukoguhoidja kutsekoolitus, Eesti Rahvusraamatukogu
1 töötaja - magistriõpe, Tallinna Ülikoolis Digitehnoloogiate instituut, infoteadus

Eriala toetavat haridust omandas kaks inimest:

1 töötaja – magistriõpe, Tartu Ülikool, kultuurikorralduse eriala.

1 töötaja – magistriõpe, Tartu Ülikooli Pärnu Kolledž, teenuste disaini ja juhtimise eriala.

2.4.5 Töötajate tunnustamine.

Kersti Burk (Tapa LR) – Kultuuriministeeriumi tänukiri rahvaraamatukogu arendamise ja juhtimise eest.

Maiga Parksepp (Haljala VRK) - tänukiri Viru Instituudilt ja Ingrid Rüütlielt hea koostöö eest Virumaa noorte kodu-uurimiskonkursi korraldamisel.

Urve Kingumets (Haljala VRK Varangu) - Haljala vallavalitsuse tänukiri 25 aasta tööjuubeli puhul.

Ene Loo (Haljala VRK Karepa) – Haljala valla tänukiri ja rinnamärk 25 aastat tööd Karepa raamatukogus. Lääne-Viru Ettevõtlus- ja Arenduskeskus „Sädeinimene“ nominent

Inge Pikkoja (Uhtna) - Rakvere valla, Uhtna kultuurikogukonna tänuplaat – Uhtna hea haldjas, kes on alati kõigi jaoks olemas – nii nõu kui jõuga. Rahvusarhiivi tänukiri – vabatahtliku töö eest Uhtna topoteegi arendamisel ja kogukonna dokumendipärandi avalikku kasutusse toomisel.

Mervi Lilleoja (Viru-Nigula VRK Viru-Nigula) – Lääne-Viru Omavalitsuste Liidu tunnuskiri „Lääne-Virumaa aasta õppija nominent“.

Gerda Ansi (Kadrina VRK Hulja) – ERÜ Parim noor raamatukoguhoidja 2017.

Riina Tüll (Väike-Maarja VRK Simuna) – Väike-Maarja valla tänukiri pikaajalise töö eest.

Sirje Reinula (Tapa LR Jäned) – Tapa valla tänukiri elukestva õppe ja täiskasvanuhariduse edendamise eest Tapa vallas, Teeme Ära talgupäeva koordineerija Tarmo Tüüri tänukiri talgupäeva läbiviimise eest Jänedal.

Maarika Lausvee (Laekvere) – Muuga-Laekvere Koolilt tänukiri Eesti Vabariigi 100. aastapäeva puhul koostöö eest erinevate ürituste korraldamisel.

Ülle Rajamart (Viru-Jaagupi) – Viru Instituudi tänukiri koostöö eest kohalike pärimuskultuurialaste ürituste korraldamisel. Vinni valla tunnuskiri töö eest Vilde kirjanduspreemia määramise žüriis.

Sirje Võsa (Tapa LR Saksi) – Tapa valla tänukiri elukestva õppe ja täiskasvanuhariduse edendamise eest. Viru Instituudi tänukiri Saksi raamatukogule hea ja viljaka koostöö eest pärandkultuuri tutvustamisel.

Tea Järvis (Ulvi) – Põlula kooli ja lasteaia tänukirjad meeldiva koostöö eest.

Tiina Tälli (Haljala VRK Vihula) – Võsu Kooli ja Vihula lasteaia tänukiri koostöö eest

Aili Raudla (Haljala VRK Võsupere) - tänukirjad lasteaialt meeldiva koostöö eest

Maie Männiste (Vinni-Pajusti) – Vinni valla tänukiri õpilaste õpioskuste võistluseks ettevalmistamise eest.

Marion Talli (LVK RK) - 2. koht raamatukoguhoidjate infootsingu võistluse finaalis.

Tapa Linnaraamatukogule

- Viru Instituudi tänukiri hea koostöö eest Virumaa noorte kodu-uurimiskonkursi korraldamisel.

Lääne-Virumaa Keskraamatukogu

- Keelekohvik - VIROL tänukiri: Aasta õpiteo integratsiooni- ja missioonipreemia.
- Lääne-Virumaa raamatukogude liiklusnädal - Maanteeameti liiklusohutuse auhind „Parim sündmus“.

2.5 Raamatukogu haldusjuhtimine.

Kõik rahvaraamatukogud on kohaliku omavalitsuse halduses. 2018. a paranes olukord oluliselt kahes rk-s. Valmis Rakke raamatukogu juurdeehitus, olemasolevad ruumid

renoveeriti. Varasema ahikütte asemel on maaküte. Ruumide paigutus muutus oluliselt lugejasõbralikumaks.

Haljala VRK Karepa harukogu uus ruum valmis 2018. a lõpus. Kasuks tuleb uus asukoht Karepa seltsimajas, tingimused nii töötajale kui külastajatele paranesid märgatavalt, 2018. a lõpus ostis Rakvere vald hoone, kuhu peale põhjalikku remonti peaks 2019. a kolima Lepna raamatukogu. Vana koolimaja kolmandalt korruselt esimesele loodab kolida Viru-Jaagupi raamatukogu.

Lahendamist ootab rendipinnal asuva Väike-Maarja VRK Triigi harukogu ruumiprobleem. Väike- Maarja VRK põrandakate vajab värskendust.

Väiksemaid remondi- ja korrastustöid teostati Kiltsis ja Saksis. Tamsalus vahetati 4 katusekuplit ja remonditi üks lasteosakonna ruum. Vinni-Pajusti raamatukogus paigaldati radiaatoreid ja uus välisuks. Endiselt vajab remonti katus, trepikoda ja põrand, vahetada tuleks aknad ja soojustada fassaad.

Vihula harukogusse paigaldati õhk-soojuspump, kuid kõik muu on amortiseerunud. Akende vahetus on planeeritud 2019. a. Remonti vajab välistrepp, kehvast olukorras on valgustus. Võsu raamatukogu ruum on väike ning ei vasta vajadusele. Vajalik on hooldusremont ja riiulite väljavahetamine.

Tapa LR-s jätkati valgustuse kaasajastamisega, hoone vajab hooldusremonti ja küttesüsteemi renoveerimist. Jätkati raamatukoguesise ala haljastuse uuendamist.

Vergi raamatukogu katus laseb läbi ja vajab vahetamist. Jäteda lossis asuva raamatukogu akende vahetus on takerdunud muinsuskaitse nõuete taha.

Asfalteeriti Kadrina VRK sissesõidutee.

Lääne-Virumaa Keskraamatukogus viidi 2018. a lõpuni rühmatööruumi ehitus. Planeeritud fassaadiremont lükkus ehitaja mitteleidmise tõttu edasi. Lahenduse leidmine muutub aina pakilisemaks, sest pudenev krohv on ohuks tänaval kõndivatele inimestele. 2018. a erakordselt kuum suvi tõi esile murekoha, milleks on ebapiisav ventilatsioon ja konditsioneeripuudumine. Palavad ruumid ja umbne õhk peletas lugejaid ning kurnas töötajaid. Vahetamist vajavad 2.-4. korruse aknad. Samuti vajab uuendamist ja energiasäästlikuma lahenduse leidmist raamatukogu ruumide valgustus.

LISA 3

2.5.1 Juurdepääs liikumispuudega inimesele.

Juurdepääs liikumispuudega inimesele puudub 23-s ehk rohkem kui pooltes raamatukogudes. Osaline juurdepääs on kolmes raamatukogus, kus pääseb ainult esimesele korrusele. 2018. a mingeid töid olukorra parandamiseks ei tehtud.

Lääne-Virumaa KRRK-sse on ratastooliga sissepääs tagatud kaldtee abil, korruste vahel saab liikuda liftiga. 1. korrusel on olemas inva-WC. Välisuksest sissepääsemiseks vajab ratastoolis inimene siiski sageli abi, sest uks on raske ega avane automaatselt.

2.6 Raamatukogu arendustegevused infotehnoloogia valdkonnas

2018. a lõpuks oli maakonnas kokku 200 arvutitöökohta, neist 107 olid mõeldud kasutajatele ja 93 töötajate käsutuses.

- Wifi on 90% raamatukogudest (puudub 4-l).
- Pooltel raamatukogudel on aeglane internetiühendus (allalaadimiskiirus 1-29Mbit/s).
- Ülikiire ühendus on 9-l raamatukogul 40-st.
- Töötajaarvutitest pooled on vanemad kui 5 aastat, valdavalt on kasutusel Windows 10.

- Lugejate käsutuses on veel arvuteid, mis on vanemad kui kümme aastat ning mõnedes neist on kasutusel Windows XP. 65%-l raamatukogudest on kasutusel kuni 5 aastat vanad arvutid. Lugejaarvutite olukorrale tõi 2018. a leevendust Vaata Maailma, Tieto Estonia ja Swedbank Eesti projektiga „Uus algus“ saadud 22 arvutit.

Lääne-Virumaa KRK-s oli lugejaarvuteid 18 ja personalile mõeldud arvuteid 25. Kümme vähekasutatud arvutit ja üks sülearvuti saadi projektiga „Uus algus“. Raamatukogutöötajate ja erialakirjanduse lugejaarvutites on kasutusel Windows 10 operatsioonisüsteem, AIP arvutites Linux. Osteti juurde kaks Office 2016 paketti.

Laste- ja noorteosakonda osteti teler, mängukonsool *Playstation*, juhtmeta mängupuldid ja VR prillid. Saali soetati uus projektor

Lääne-Virumaa KRK on ainus koht maakonnas, mis pakub pilveprinditeenust. Kogu majas on tasuta WiFi võrk.

3. Kogud komplekteerimine ja töötlemine

Riigieelarvest eraldati 2018. a Lääne-Virumaa rahvaraamatukogudele teavikute ostuks 114 161 € (kasv 3,6 %), sh laste- ja noortekirjanduse ostuks 1 641 € ning 34 248 € (30%) kultuuriperioodika ning väärtkirjanduse ostuks. Kultuuriperioodika ja väärtkirjanduse ostuks kasutati 40 423 €.

Kohalikud omavalitsused eraldasid raamatukogudele teavikute ostuks 180 623 € (kasv 4,7%). Maakonna rahvaraamatukogude komplekteerimissummadest moodustasid omavalitsuste eraldised kokku 61,3% ja riigieelarveline toetus 37,7%. Komplekteerimiskulu elaniku kohta 4,9 €, sellest KOV-ilt 3 € elaniku kohta.

Teavikute komplekteerimiseks eraldatud toetust Lääne-Virumaa suuremates raamatukogudes võib enamasti hinnata piisavaks.

Maakonna raamatukogud (va Tapa valla raamatukogud) komplekteerisid Lääne-Virumaa KRK vahendusel. Perioodikat, sh osaliselt ka kultuuriperioodikat, tellis iga raamatukogu ise.

Teavikuid osteti nii otse kirjastustelt kui ka hulгимүүjatel (Rahva Raamat, Apollo). 2018. a lisandus hulгимүүjate hulka Raamatu Kodu.

2018. a juurdekasv:

- 22 150 eksemplari, kasv 2,6%. Maakonna keskmine juurdekasv oli 3,2%.
- 3,4% (760) võõrkeelseid, millest 79,7% (606) venekeelsed. Võõrkeelse kirjanduse osakaal vähenes ligi 2%.
- 60,3% ilukirjandus (2017. a - 69,5%)

Kustutati 40 870 eksemplari. Kogude suurus aasta lõpus oli 693 717.

Lääne-Virumaa KRK teaviku keskmine ostuhind (perioodikata) oli 12 €. Elaniku kohta kulutati 3,7 €. Aasta jooksul saadi juurde 4 601 ja kustutati 6 706 teavikut. Kogud uuenesid 4,35%. Kogud on aktiivses kasutuses, ringlus 1,8.

3.1 komplekteerimise põhimõtted ja uuendused (sh e-teavikud)

Komplekteerimisel lähtutakse rahvaraamatukogude komplekteerimise põhimõtetest. Arvesse võetakse ka nõudlust. Prioriteediks on eesti autorite ilukirjandus, väärtkirjandus ning laste- ja noortekirjandus. Teadmiskirjandusest on eelistatud Eestit puudutav ning tarbekirjandusest laiemale lugejaskonnale huvipakkuvad teavikud.

Endiselt osteti enim nimetusi KULKA kirjanduse sihtkapitali ja lastekirjanduse soovitude nimekirjadest, järgnesid ELK soovitud ning kohalike kirjandusauhindade kandidaadid.

Järelkomplekteerimise teel osteti juurde peamiselt kooli kohustuslikku kirjandust. Lähtudes lugeja ootustest, mille kujunemisel on suur roll meediakajastustel, eelistab LVKRRK komplekteerimisosakond tellimisel uudiskirjandust. Tapa LR seevastu panustab palju järelkomplekteerimisse sooduskampaaniate ajal.

Tapa LR, Viru-Nigula VRK, Lääne-Virumaa KRK ja vähesel määral ka Tamsalu raamatukogu komplekteerisid ka venekeelset kirjandust, kuna neis piirkondades on aktiivsem venekeelne lugejaskond. Aseris moodustas venekeelne kirjandus juurdetulekust 43%.

E-raamatuid ei hangitud, kuna puudub võimalus nende vahendamiseks lugejale.

Soetati tavapärasest rohkem õue- ja lauamänge. 2018. a osteti 159 mängu, neist 103 keskraamatukogu poolt, mis on üle kolme korra rohkem, kui 2017. a.

Lääne-Virumaa KRK komplekteerimisel juhendatakse Lääne-Virumaa Keskraamatukogu komplekteerimispehmitetel ning riiklikest suunistest. Arvestatakse ka nõudlusega, seda eriti eksemplaride arvu osas. Tegeletakse ka järelkomplekteerimisega arvestades lugejate soove ja järjekordade pikkust.

- **Annetuste osakaal kogude juurdekasvust:**

Annetuste osakaal kogude juurdekasvust oli 6,3% (2017. a - 7,8%). 90,8% (1 259) annetest olid raamatud.

Suurim annetaja oli Post Factum koos EV 100 korraldustoimkonnaga annetades maakonna rahvaraamatukogudele igast Eesti 100 sarjas ilmuvast raamatust 15 ja kooliraamatukogudele 10 eksemplari.

Annetustena saadi 35 auvist, 85 nimetust ajakirja ja 53 nimetust ajalehti.

Lääne-Virumaa KRK sai annetusena 265 väljaannet, mis moodustab juurdetulnud teavikutest 5,8% (2017. a - 14%). Langus on tingitud sellest, et 2017. a annetuste osakaal oli erakordselt suur paari konkreetse annetuse tõttu.

- **Kogude kasutatavus ja seosed lugejate sihtrühmadega:**

Ringlus 2018. a oli 0,9, muutust varasemaga ei olnud. Kõrgeim on ringlus Lääne-Virumaa KRK-s (1,8) ja madalaim Veneveres (0,1). Lääne-Virumaa KRK kõrgele ringlusele aitab kaasa kogude pidev puhastamine vanast ja seisvast kirjandusest. Väike ringlus iseloomustab eelkõige neid kogusid, mis on olnud aasta jooksul vähe avatud.

Suurim lugejarühm on töötavad täiskasvanud. Aktiivseimad laenutajad on pensionärid ja algklasside lapsed.

Laenutada eelistab lugeja uuemat ilukirjandust. Maakonna laenutuste edetabelis esimese saja hulgas on 34% 2018. a ja 54% 2017. a ilmunud raamatud. Eelistatakse eesti kirjandust. Esikohal olev „Serafima ja Bogdan“ pälvis Virumaa kirjandusauhinna, mis on selle laenutusi kindlasti mõjutanud.

Lääne-Viru maakonna raamatukogude laenutuste edetabel (Urrami andmetel, ilma Lääne-Virumaa KRK ja Tapa LR-ta)

	<i>Autor</i>	<i>Pealkiri</i>	<i>Aasta</i>	<i>Laenutusi</i>
1	Afanasjev, V.	Serafima ja Bogdan	2017, 2018	577
2	Pauts, K	Hull hobune	2018	456

3	Pauts, K.	Õömees	2017	404
4	Riley, L.	Varjuõde: Stari lugu	2017	365
5	Tohvri, E.	Sõbrad ja hallikirju koerake	2017	353
6	Jõe, A.	Viimane laev	2017	346
7	Lember, I.	Elukutse ohver	2017	334
8	Pauts, K.	Tulekandja	2016	324
9	Pauts, K.	Politseiniku tütar	2016	293
10	Finn, A. J.	Naine aknal	2018	284

Tapa valla raamatukogude (Riks) edetabelis Urrami kasutajatega võrreldes olulist erinevust ei ole. Esikohal samuti „Serafima ja Bogdan“, kõrgel kohal on E. Koffi „Sinine mägi“ ja A. Tuuri „Igitsee“. Eristub Aseri raamatukogu, kus esiviisikus kolm venekeelset teost.

Lääne-Viru maakonna raamatukogude lastekirjanduse laenutuste edetabel (Urrami andmetel, ilma Lääne-Virumaa KRK ja Tapa LR-ta)

	<i>Autor</i>	<i>Pealkiri</i>	<i>Aasta</i>	<i>Laenutusi</i>
1	Raud, E.	Sipsik	2009, 2018	193
2	Kivirähk, A.	Kaka ja kevad	2009, 2018	189
3	Pervik, A.	Arabella, mereröövli tütar	2008, 2013, 2015, 2017	176
4	Välja, S.	Jussikese seitse sõpra	1999, 2015	173
5	Tomusk, I	Kolmanda A kriminalistid	2012, 2014	154

Tapa raamatukogude lastekirjanduse laenutuse esiridades olid: Nöstlinger, C. „Vahetuslaps“, Roht, R. „Jutte loomadest“, Vallik, A. „Kuidas elad, Ann?“, Raud, P. „Tobias ja teine B“.

Lasteraamatutest on enim laenutatud kooli programmi kirjandust. Esimene noortekirjanduse raamat W. Erini „Paberist printsess“ asub edetabelis alles 99. kohal.

Lääne-Virumaa Keskraamatukogu laenutuste edetabel

	<i>Autor</i>	<i>Pealkiri</i>	<i>Aasta</i>	<i>Laenutusi</i>
1	Afanasjev, V.	Serafima ja Bogdan	2017, 2018	201
2	Hirsijärvi, S.	Uuri ja kirjuta	2005	137
3	Finn, A.J.	Naine aknal	2018	130
4	Bryndza, R.	Tüdruk jääs	2017	130
5	Muuli, K.	Reketiga tüdruk	2017	117
6	Pauts, K.	Õömees	2017	116
7	Kivirähk, A.	Rehepapp	2006	115
8	Jõe, A.	Viimane laev	2017	112
9	Pauts, K.	Politseiniku tütar	2016	112
10	Laherand, M-L.	Kvalitatiivne uurimisviis	2008	110

Lääne-Virumaa Keskraamatukogu lasteraamatute laenutuste edetabel

	<i>Autor</i>	<i>Pealkiri</i>	<i>Aasta</i>	<i>Laenutusi</i>
1	Tomusk, I	Kolmanda A kriminalistid	2012, 2014, 2015, 2018	134

2	Raud, P.	Tobias ja teine B	2010, 2017	123
3	Rowling, J.K.	Harry Potter ja tarkade kivi	2005, 2017	121
4	Kivirähk, A.	Sirli, Siim ja saladused	2006, 2018	111
5	Egner, T.	Sööbik ja Pisik	2013	106

Perioidikalaenutused moodustasid maakonnas keskmiselt 11,6%. On raamatukogusid, kus vaid veidi alla poole laenutustest on perioodika. Laenutatakse nii ajalehti kui ajakirju. Ajakirjadest domineerivad kodu, tervise, moe ning nn naisteajakirjad. Kultuuriväljaannetest loetakse enim Loomingut ja Sirpi. 4 580 ajakirjalaenutust moodustab 2,9% kojulaenutuste koguarvust.

Lääne-Viru maakonna perioodika laenutuste edetabel (Urrami andmetel, ilma Lääne-Virumaa KRK-ta)

	<i>Pealkiri</i>	<i>Laenutusi</i>
1	Kroonika	4359
2	Eesti Naine	2445
3	Naisteleht	2420
4	Virumaa Teataja	2085
5	Imeline Ajalugu	1998
6	Maakodu	1614
7	Õhtuleht	1559
8	Tiiu	1438
9	Kodutohter	1309
10	Maaleht	1276

Lääne-Virumaa Keskraamatukogu ajakirjade laenutuste edetabel

	<i>Pealkiri</i>	<i>Laenutusi</i>
1	Ottobre design : (venekeelne)	312
2	Burda Style = Burda Modemagazin	257
3	Kroonika	205
4	Ottobre design	184
5	Imeline ajalugu	151
6	Eesti Naine	151
7	Homes and gardens	134
8	Tiiu	132
9	Kodutohter	116
10	Naisteleht	110

3.1.1 Raamatu komplekteerimine (trükis + e-raamat)

2018. a lisandus 20 767 eksemplari (18 532 nimetust) raamatuid. Raamatud moodustasid juurdetulekust 93,7%, sellest 64,3% oli ilukirjandus. Aasta lõpuks oli maakonnas 677 084 eksemplari raamatuid.

LVKRRK ostetud raamatu keskmine hind jäi samaks: 12,3 €. Tapa LR teaviku keskmine hind oli 14,96 €, lasteraamatul 9,80 €.

Enim eksemplare osteti järgmistele nimetustele:

- V. Kersna „Kes tappis Urmas Oti”

- M. Hiimäe „Virumaa kalendripärimus”
- K. Kurmiste „Sinised õunad”
- K. Pauts „Hull hobune”
- Lepajõe „Röövlinnud”
- E. Tuule „Jaanituli Käopesas

Lääne-Virumaa KRK komplekteerimiskuludest moodustasid raamatuostud 82,7% (maakonna keskmine 81,5%).

Soetatud teavikutest moodustasid raamatud 93,4%. Juurde saadi 2 811 nimetust ja 4 256 eksemplari raamatuid, sh annetusena 170 nimetust ja 206 eksemplari. Saabunud raamatutest moodustas 65,2% ilukirjandus. 91,8% raamatutest olid eestikeelsed ning 8,2% võõrkeelsed (sh vene 6,5% ja inglise 1,5%).

E-raamatuid raamatukogu ei hankinud, kuna puudub võimalus nende vahendamiseks lugejale. Laenutuste edetabeleid vaadates eelistab lugeja endiselt eesti kirjandust, välismaiseid põnevikke, lastekirjandust (eelkõige kohustuslik kirjandus) ja õppimist toetavat kirjandust.

3.1.2 Perioodika komplekteerimine

Komplekteerimiseelarvest kulus perioodikale 17,8%, mis on sarnane eelmisele aastale. Perioodikat tellivad reeglina raamatukogud ise, maakonnaraamatukogu kaudu tellitakse kultuuriperioodikat (üksikute eranditega). Kultuuriperioodika ostmise vähenemine aasta-aastalt. Peale omavalitsuste ühinemist vähenes see veelgi, kuna tekkis võimalus ringluseks harukogude vahel.

Lääne-Virumaa KRK perioodika komplekteerimisel on põhimõtteks, et kättesaadav oleks kogu Eestis ilmuv, va väheväärtusliku sisuga väljaanded. Võõrkeelset perioodikat komplekteeritakse vastavalt vajadusele ning võimalusele.

2018. a lisandus kogusse 173 eksemplari ajakirjade aastakäike (2017. a – 192), neist ostud 148 (2017. a – 134). Kustutati 129 eksemplari aastakäike. Ajalehti lisandus 38 eksemplari aastakäike, neist 23 ostud ja 15 annetused.

3.1.3 Auviste komplekteerimine

Auviseid lisandus 89, millest 35 saadi annetusena. Seda on üle poole vähem kui 2017. a. Enim komplekteerib auviseid keskraamatukogu – 72%. Aasta lõpus oli maakonnas 8 471 auvist, millest 78% moodustasid helisalvestised.

Lääne-Virumaa KRK kogudest moodustavad auvised 4,7 % (4 999 auvist). Kuna laenutuste arv on järjest langenud ning ringlus väike (0,4) komplekteeritakse auviseid järjest vähem. 2018. a soetati 64 auvist (2017. a – 118).

Kasutatavuse vähenemise tõttu puhastati muusikatoa auvistekogu olulisel määral – kustutati 552 auvist (2017. a – 6). Selle tulemusena vähenes auviste hulk 8,9%.

3.2 inventuurid, mahakandmised

Teavikuid kustutati 40 870 eksemplari. Kustutatud teavikutest 94% olid raamatud, 2,1% auvised, kustutati 1 491 aastakäiku ajakirju ja 38 mängu.

Mahakandmised on kaasnenud inventuurieelse kogude korrastamisega. 2018. a tehti inventuur 11 raamatukogus. Hoolimata sellest, et kogusid on seisvast kirjandusest hoolega puhastatud, ei ole keskmine ringlus maakonnas oluliselt tõusnud – 0,9 (2017. a – 0,8).

Lääne-Virumaa KRK-s kustutati 6 706 teavikut, neist 5 965 eksemplari raamatuid. Peamiseks põhjuseks aegumine, lagunemine või kasutuse puudumine. Kustutatud teavikuid müüdi raamatumüükidel juunis ja novembris, väiksema väärtusega raamatuid said lugejad kaasa võtta tasuta raamatuvahetusriiulist. Osa kogust välja arvatud raamatuid anti üle teistele asutustele – nt Rakvere Haiglale.

4. Lugejateenindus ja raamatukoguteenused

Peamised muudatused teeninduse korralduses tulenesid kogude ühinemistest, mistõttu raamatukoguhoidjad liiguvad harukogude vahel vastavalt töögraafikule või vajadusele.

E-teenustest on kasutajatel võimalik lugejaportaali kaudu teavikuid reserveerida ja pikendada. Väikestes maaraamatukogudes kasutatakse võimalust minimaalselt või üldse mitte.

Kaotati üks välisteeninduspunkt, juurde tehti kaks: piirkonna paremaks teenindamiseks avas Sõmeru raamatukogu teeninduspunkti Vaeküla külakeskuses ning Haljala kooli raamatukogu nimetati vallaraamatukogu teeninduspunktiks.

Sõmeru raamatukogu Lepna harukogu töötaja jätkab kord kuus laenutamist Veltsi Lasteaed-algkoolis, lisaks tekitati sinna alaline raamaturiid, mis võimaldab raamatuid laenutada pidevalt läbi Veltsi Lasteaed-algkooli kontaktisiku. Detsembrist on Veltsi lugejal võimalus laenutada ka ajakirju.

Lugejaküsitlus viidi läbi Laekveres (koos harukogudega), Võsul ja Karepal:

- Laekveres vastas küsitlusele 11,8 % raamatukogu kasutajatest. Valdavalt oldi rahul nii lahtiolekuaegadega kui kogudega. Üle poole vastajatest külastas raamatukogu üritusi ja 41% said infot raamatukogus toimuva kohta internetist.
- Võsu raamatukogu teeninduspiirkonda arvestades oli vastanute arv 24 järelduste tegemiseks liiga väike. Ka rahulolu-uuring Vergis ei saanud piisavat tagasisidet.
- Karepa raamatukogu ankeet oli saadaval nii veebis kui paber kandjal, vastajaid 60. Ruume hinnati keskmiseks, lahtiolekuaegadega oldi rahul 100%. Lisateenustena sooviti midagi kohvikulaadset, uudiskirjanduse tutvustusi e-kirjaga, lauamänge, sotsiaalseid teenuseid, kohtumisi/kirjandusõhtuid ja teavet kohaliku elu kohta.

Lääne-Virumaa KRK-s rakendus teeninduspunktides tööle kassasüsteem sularahaga arveldamiseks.

Lihtsustamaks lugejatele lemmikžanri ülesleidmist riulist, märgistatakse ilukirjanduse raamatud nüüd temaatiliste piltkleebistega (krimikirjandus, armastus, ulme jne.).

Jätakuvalt pakutakse koduteenindust Rakvere eakatele ja liikumisraskustega inimestele. Koduteenindus toimub kord üle kahe nädala.

Lisaks traditsioonilisele printimisele, koopiaste valmistamisele ja skaneerimisele saab raamatukogus kasutada süntesaatorit, graafikalaudu ja valmistada rinnamärke. Pakutakse teavikute kiletamise teenust, renditakse välja konverentsisaali. Uue teenusena lisandus rühmatööruumi kasutamine, mitteäriilistel eesmärkidel on see tasuta.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine.

2018. a lõpus oli raamatukogu kasutajate käsutuses 107 internetiühendusega arvutit (2017. a – 101). Paber kandjal või interneti vahendusel on võimalik lugeda perioodikat, tutvuda

õigusaktidega, kohaliku elu puudutavate dokumentidega. Kõikides raamatukogudes on olemas kohalikud vallalehed.

Avalike arvutite kasutamine järjest väheneb. Paljud raamatukogudes olevad arvutid on vanad ja aeglased. Mõned raamatukogud on vähendanud lugejaarvutite arvu, ühes raamatukogus ei ole ainsatki.

Raamatukogusse pöördutakse juhul, kui vajatakse raamatukoguhoidja abi ja juhendamist, väljaprintide tegemist või ID-kaardi kasutamise võimalust. Kuna maapiirkondades ja vanematel inimestel kodust internetiühendust sageli ei ole, on raamatukogu ainus koht, kus saab kasutada e-teenuseid (pangatoimingud, tervisedeklaratsioon jpm). Oluline on ka vimalus saada abi ja juhendamist. 2018. a oli enim nõustamist seoses pankade paroolikaartide kadumisega. Tuli tutvustada ja õpetada kasutama uusi võimalusi (Smart-id jt).

Lääne-Virumaa KRK avaliku internetipunkti arvutid on varustatud id-kaardi lugejatega, saab skaneerida, teha väljatrükke ja salvestada andmekandjale. Digipädevuse tõstmiseks pakutakse individuaalset nõustamist.

2018. a külastati AIP 4 416 korral, nende hulgas laste külastusi 1 390 (2017. a – 4 887, lapsi 1 677). Internetipunkti kasutajate arvu langus on muuhulgas tingitud sellest, et AIP on olnud mitmel korral programmeerimisringi ja arvutikoolituste tõttu suletud.

4.2 Raamatukogu kasutamine ja teenused. Üldistav ja muutusi näitav kokkuvõte.

Uusi teenuseid ei lisandunud, pakuti põhiteenust, RVL-i, koduteenindust aga ka teenuseid väljaspool raamatukogu (nt hooldekodud). Lisandus kaks välisteeninduspunkti. Tasuliste teenustena pakutakse printimist, skaneerimist ning koopiategemise võimalust.

- Maakonna elanike arv kasvas 994 inimese võrra, kuna maakonnaga liitus Ida-Virumaa koosseisu kuulunud Aseri vald.
- Aseri raamatukogu lisandumine maakonna raamatukoguvõrku tõi kaasa 370 lugejat, mis tingis lugejate arvu tõusu 2018. a
- Hölve oli 30,8%. Kuigi viimase viie aasta vähenemine jääb 2% juurde, on see siiski langustrendis. Kõrgeim oli hölve Võsul (84%), mille lugejatest moodustavad suure osa suvitajad ja madalaim Lepnal (7,4), mille teeninduspiirkond on küll suur, kuid hajutatud. Raamatukogu on kättesaadav peamiselt Lepna ja selle lähiümbruse elanikele.

Raamatukogu kasutamist 2018. a enim mõjutanud tegurid:

- Elanikkonna vähenemine ja maapiirkondadest lahkumine.
- Taristu kadumine piirkonnast – kaupluse sulgemisega kadusid inimesed, kes külastasid ka raamatukogu. Aserist kolivad gümnaasiumi puudumise tõttu piirkonnast ära lastega pered.
- Kogu vallas ühtsete eeskirjade sätestamisest tingitud tagastamistähtaegade lühendamine ja viivise rakendamine, mille tulemusena hakati tähtaegu rohkem pikendama.
- Töölt lahkusid mitme raamatukogu töötajad, millest tulenevalt olid raamatukogud vähem avatud.
- Rakke raamatukogu kolis ehitustööde ajaks asenduspinnale, mille asukoht oli keskusest kaugemal. See mõjutas negatiivselt külastuste ja laenutuste arvu.

Tabel 4

Raamatukogu	Lugejad 2017	Lugejad 2018	Muutus (+-)*
Lääne-Viru maakond	18511	18732	221
Sh LVKRRK	6372	6402	30

- Lugejate arvu kasvu (1%) põhjustas Aseri raamatukogu lisandumine maakonda.
- Kasutajate arv tõusis 17-s raamatukogus, kahes jäi samaks.
- 71,8% kasutajatest olid täiskasvanud.

Raamatu- kogu	Külastused 2017	Külastused 2018	Muutus (+)*	Virtuaal- külast. 2017	Virtuaal- külast. 2018	Muutus (+)*
Lääne- Virumaa	295 861	285 410	- 10 451	196 890	172 662	- 24 228
Sh LVKRR	88899	85409	- 3 490	40928	34261	- 6 667

- Külastused vähenesid 3,5%.
- Tehti keskmiselt 5 külastust elaniku kohta, mis on viimastel aastatel püsinud samal tasemel.
- Külastuste arv kasvas 11 raamatukogus.
- Külastuste arvu kasvatasid üritused ning raamatukogu ruumide kasutusse andmine erinevateks kogukonna kokkusaamisteks.

Virtuaalkülastuste viimaste aastate tõus asendus langusega. Külastuste arv vähenes Lääne-Virumaa KRR, Tapa LR, Väike-Maarja VRK ja Ulvi raamatukogu veebilehtedel. Üheks languse põhjuseks on, et valla lehega seotud kodulehed lõpetasid valla kadudes tegevuse. Külastuste loendamine sõltub paljuski programmi eripärast ning oskustest ning pole seetõttu sageli tõene. Kindlasti on üheks külastuste vähenemise põhjuseks ka operatiivse info kättesaamine sotsiaalmeediast mistõttu kodulehele enam nii sageli asja polegi.

Raamatu- kogu	Laenut-d 2017	Laenut-d 2018	Muutu- s (+)*	Päringud** 2017	Päringud** 2018	Muutus (+)*
Lääne-Virumaa	578 568	590 236	11 668	4 705	4 727	22
sh LVKRR	179 477	185 670	6 193	1994	1891	-103

*Peale haldusreformi

- Laenutuste arvu tõusu põhjustas kohallaenutuste märkimisväärne kasv (225%), mis tuleneb muutusest arvestuses – 2018. a loeti kohalikes arvestustesse ka perioodika.
- Laenutuste arv tõusis 14 raamatukogus.
- Kojulaenutused vähenesid 3,5%.
- Elaniku kohta tehti 9,7 laenutust, mis ei muutunud.
- Laenutustest 11,6% moodustas perioodika (2018. a – 12,4%).
- Ilukirjanduse laenutused moodustasid laenutustest 65,4%, ja see on viimse kolme aastaga tõusnud 5%.

Lääne-Virumaa Keskraamatukogu

- Võrreldes 2017. a on langenud nii laenutuste kui külastuste arvud.
- Varasemast veidi rohkem oli registreeritud lugejaid, laste osakaal lugejatest tõusis 1% võrra – 26%-le. Kuna elanike arv Rakvere linnas langes ja lugejate arv tõusis, kasvas veidi ka hõlve, mis on 41%.
- Möödunud aastal külastas raamatukogu keskmiselt 293 inimest päevas (2017. a – 305) ja laenutati välja 546 teavikut päevas (2017. a – 582).
- Langustrendi, eriti laenutuste osas, ei saa sel aastal põhjendada vaid lugejaportaali e-teenuste ja raamatute tagastuskastiga, vaid tõenäoliselt põhjuseks on üldine

lugemisharjumuse vähenemine ning inimeste rohked valikud vaba aja veetmisel. Teavikute kojulaenutuste arv langes pea 7% (varasema perioodi langus 3%).

- Laenutuste osas näitasid suurimat langust muusikaosakond (-15%) ja erialakirjandus (-11%).
- Kohallaenutusi loeti valikstatistika meetodil 4 nädalal aastas. Pea kolmekordseks tõusnud kohallaenutuste arv (26 659) on tingitud sellest, et valikstatistikas arvestati nüüd ka perioodikaväljaanded.
- Konkurentsituult aktiivseim täiskasvanud laenutaja on endiselt erilugeja (139,5 teavikut aastas lugeja kohta). Palju laenutab ka pensionär (43,7). Lastest on aktiivseim laenutaja koolieelik (36,8).

Paraku infopäringuid kõik raamatukogud ei fikseerinud, mistõttu neid arvestuses ei ole. Siiski on päringute registreerimine muutunud varasemast järjepidevamaks, sest on hakatud mõistma selle olulisust. Päringute arvu vähenemise põhjusena nähakse nutiseadmete laia levikut, mis aitavad paljudele küsimustele ise vastuseid leida. Raamatukogu poole pööratakse juhul, kui vastuse saamine nõuab suuremat tööd ja teistsuguseid allikaid.

Paljud päringud olid seotud pärandiaastaga õpilaste samateemaliste uurimistöode tarbeks.

4.3 RVL teenindus

RVL välja – 13 266

RVL sisse – 14 284

Teavikute raamatukogude vaheline liikumine väheneb iga aastaga. Raamatukogude ühinemise tulemusena RVL harukogude vahel tõenäoliselt suureneb, kuna juba komplekteerimisel arvestatakse võimalusega, et igasse kogusse kõike ei tellita ning mõned teavikud hakkavad ringlema. Raamatuid ei liigutata mitte ainult lugejate tellimusel, vaid ka siis, kui uuem raamat põhikogus enam ei ringle. Ühinenud raamatukogude puhul ja valla piires on raamatute liikumist lihtsam korraldada.

RVL-i tehakse valdavalt oma maakonna piires ja nende raamatukogudega, kellega see on logistiliselt võimalik. Üldjuhul on RVL teenus endiselt korraldamata ja sõltub juhusest või inimeste vastutulelikkusest.

Maakonnasisene RVL on lugeja jaoks tasuta, teistest raamatukogudest tellitud raamatute postikulu tasub lugeja.

RVL laenutused Lääne-Virumaa KRK-s vähenesid mõlemal suunal. 2018. a tellisid RVLi vahendusel Lääne-Virumaa rahvaraamatukogud rohkem erialakirjandust sh enam eneseabi, vene- ja eestikeelset ilukirjandust, käsiraamatuid, ajalugu, kohustuslikku kirjandust ning kõrgkooliõpikuid.

Urrami väliselt telliti teadus- ja erialaraamatukogudest Lääne-Virumaa KRK-sse (teavikuid ja paberkoopiaid) kõige rohkem Eesti Rahvusraamatukogust ja TLÜ Akadeemilisest Raamatukogust. Teadus- ja erialaraamatukogudest saavad teavikud posti teel. Enim telliti seadusandlust, programmeerimise, raamatupidamise õppe- ja teaduskirjandust, nõukogudeaegseid raamatuid erinevatel teemadel ning noote. Samuti võõrkeelseid materjale.

4.4 Laste- ja noorteteenindus

4.4.1 Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimine

Riigipoolse teavikutoetuse täiendav eraldis laste- ja noortekirjandusele võimaldas uuendada kooli kohustusliku kirjanduse kogu ja soetada juurde lauamänge. Endiselt on populaarsed I.

Tomuski, A. Kivirähki, M. Keräneni raamatud, samuti on nõutud autorid M. Widmarki ja F. Simon. Lastekirjandust osteti kogudesse ligikaudu 4 532 eksemplari (820 nimetust).

Lääne-Virumaa KRK-sse lisandus laste- ja noortekirjandust 1 435 teavikut (2017. a – 1 363), neist 1 331 eksemplari raamatuid. Auviseid ei komplekteeritud. Ajakirju lisandus 25 aastakäiku. Lasteosakonna kogust moodustab 74% ilu- ja lastekirjandus. Aimekirjandusest on suurima eksemplaarsusega 7., 5., 3., 9. ja 8. liik. Sama suhe iseloomustas kogu ka 2017. a. Eestikeelne kirjandus moodustab 89%. Võõrkeelsetest raamatutest 50,6% on venekeelsed, 33,3% inglisekeelsed. Soome sõprusraamatukogude kingituste toel on pidevalt täienenud soomekeelsete raamatute kogu.

Laste- ja noortekirjanduse komplekteerimisel arvestatakse igas vanuses laste huviga, et pakkuda kõigile nii kooli- kui ajaviitelugemist. Eelistatud on Eesti kirjanike looming ning kooli- ja lasteaia õppekavas olev kirjandus. Arvestatakse emakeeleõpetajate soovitusi. Seoses projektiga „Raamatukotid lähevad lasteaeda“ hangitakse Lääne-Virumaa KRK-s väikelastele mõeldud väärtraamatuid veidi suuremas eksemplaarsuses, arvestades seejuures alushariduse õppekava teemadega.

4.4.2 Laste-ja noorte raamatukogu kasutamine

Tabel 5

Rmtk	Lugejad 2017	Lugejad 2018	Muutus (+/-)*	Külast. 2017	Külast. 2018	Muutus (+/-)*	Laenut 2017	Laenut 2018	Muutus (+/-)*
Lääne- Virumaa	5 241	5 286	45	87 814	84 337	-3 477	81 584	75 239	- 6 345
Sh LVKRRK	1 599	1 678	79	22 525	20 449	-2 076	27 527	23 058	- 4 469

*Peale haldusreformi

Registreeritud lugejate arv 2018. a kasvas, kuid seda maakonnaga liitunud Aseri raamatukogu arvelt. 28% raamatukogu kasutajatest on lapsed. Viimase viie aastaga on laste osakaal kasvutrendis. Laste arv kasvas 27 raamatukogus. Külastuste hulk langes 4% ja laenutused 8%. Laste osa külastustest oli 29,5% ja laenutustest 14%. Sama suhe on püsinud viimastel aastatel püsinud.

- Kooli või lasteaia ühise katuse all asumine annab raamatukogule eeliseid, negatiivset mõju avaldab maakoolide tühjenemine.
- Lapsed küll külastavad raamatukogu, kuid käivad seal pigem aega veetmas.
- Aktiivseim lugejagrupp on eel- ja algkooliealised lapsed. Teismeliste osakaal raamatukogu kasutajana on väiksem, raamatukogus veedetakse sõpradega aega ning laenutatakse kohustuslikku kirjandust. Koolipäeva lõpus sõidetakse koolibussiga koju ning raamatukokku siis enam ei minda. Suvituspiirkonna raamatukogudes käivad lapsed rohkem koolivaheaegadel.
- Laste külastuste arv suureneb eeskätt tänu neile suunatud üritustele.
- Kasutamist mõjutab alternatiivide puudumine – ajal, mil noortekeskus oli suletud, külastati rohkem raamatukogu.
- Üleskutse lapsevanematele “Laps raamatukokku”, kus iga uus lugeja sai kingituseks EV 100 rinnamärgi, suurendas küll lastest lugejate arvu, aga mitte laenutuste hulka.

4.4.3 Laste-ja noorteteenindus, s.h lugemisharjumuste kujundamine ja arendamine.

- Lugemisharjumuste kujundamine algab kodust lapse esimestel eluaastatel. Oluline on, et laps teeks raamatutega tutvust võimalikult varases eas. Omapoolseks panustamiseks teevad raamatukogud koostööd nii kodu, lasteaia kui kooliga:
  - Muinasjutuhommikud kodustele väikelastele. Rakvere jututare liidab ka väikelaste emasid, kes muulgi ajal raamatukokku lastega mängima ja üksteisega suhtlema tulevad.
  - Regulaarsed raamatukogutunnid ja raamatukotid lasteaedadele LVKRRK-s..
  - Raamatukogumäng 1. klassi lastele, mille abil õpetatakse raamatukogus toimetama ja raamatukogus leiduvat avastama ning julgustab edaspidi iseseisvalt raamatukogusse tulema. Peale esimest ühiskülastust käivad 1. klassi õpilased aktiivselt ise raamatukogus.
  - Kooliminevate laste lugemisharjumuste parandamine raamatusarja „Loen ise!“ abil.
- Erinevad tegevused – lauamängud, meisterdamine, raamatukoguring – toovad lapsed raamatukokku. Harjumuse kujunedes tullakse hiljem rohkem ka niisama aega veetma ja raamatuid lehitsema.
- Peale põnevat raamatukogutundi, kus tutvustati infootsingut ja õpetati programmi *Hot Potatoes* kasutamist, suurenes raamatukoguringis käivate laste arv ja nii mõnigi hakkas taas raamatukogu lugejaks.
- Raamatukoguööd pakuvad lastele harivat meelelahutus ja loovad raamatukogust kodusema tunde.
- Annetuste toel valmis Roelas Nukitsamehe suveraamatukogu, kuhu lähevad suvel raamatukogus maha kantud raamatud. Mängumaja asub raamatukogu akende all ja seda saab kasutada lugemistundideks vabas õhus.
- Võistlus- ja otsimismängud, mis ärgitavad lapsi lugema ning millega kaasnevad toredad ühistegemised:
  - Ülevallaline Suvebingo – lapsed lugesid kindla korra järgi raamatuid ja täitsid bingo-pileteid. Lugemissuve lõpetas üllatuspidu ja kohtumine lastekirjanik Tiia Selliga.
  - Pärlimäng – lapsed saavad loetud raamatu eest pärli, pärlikogumine lõpeb ehete meisterdamisega
  - Jõulubingo – Bingopiletid olid kahesugused: eelkooliealistele - 1. klassile ning 2.-9. klassile. 1. klassi õpetaja kasutas mängu ära laste lugemisharjumuste parandamiseks ning semestri lõpus antud tagasisides lapsevanematele vahendas ka raamatukogutöötaja arvamust.
  - Liblikalugemise konkursil tuli lugeda raamat ja selle sisust raamatukoguhoidjale jutustada. Hea tulemuse korral saadi paberist liblikas, mis peale värvimist lastetoea seinale asetati.
  - Lahedaima suveraamatu valimine. Olulist teavet, mida lapsed ja noored raamatute puhul hindavad, saab siit ka raamatukoguhoidja. Näiteks ei kõneta teismelisi enam eesti noortekirjandus, rohkem loetakse ja kõrgemalt hinnatakse tõlketeoseid.
  - Lapsi arendav raamatukogu mäng „Otsi raamatut!“. Üllatusmunasse pandud sedelid sisaldasid tegevusülesandeid: nt leida riulist raamat, mille abil saab ratast parandada. Lihtne, kuid tõhus viis õpetamiseks lastele raamatute paiknemist riulites.
- Lapsed saavad võimaluse omal valikul raamatuid kaaslastele ette lugeda.
- Teematundide ja looduse sidumine raamatutega.
- Erinevatel võistlustel ja konkurssidel osalemine, mis motiveerivad raamatuid lugema.
- Kirjandivõistlused ja kirjandusviktoriinid, mis lõpevad piduliku tunnustamisega.
- Parimate lugejate kiitmine ja tubli lugeja tunnustuste jagamine.

- Flaierid ja järjehoidjad, raamatud, mida kingitakse lasteaija lõpetamise või kooli minemise puhul ja mis annavad infot raamatukogu kohta ja kutsuvad lugejaks.
- Kohtumised kirjanikega – raamatuid tutvustatakse eelnevalt põhjalikumalt ning õpilased loevad ja külastavad raamatukogu seetõttu rohkem kui tavaliselt.
- Mõjusad on soovitusel ja eeskujul:
  - Õpetajate päeval õpilaste poolt läbi viidud kirjandustund raamatukogus, kus õpilased valisid ise raamatu ja tutvustasid valitud teost kirjalikult.
  - Riiul „Õpetaja soovitab“.
  - Kus õpetaja usinasti ees veab, seal ka lapsed lõpuks loevad.
  - Usinamad lugejad on lapsed, kelle vanemad loevad.
  - Raamatuselgade tähistamine teemamärgistega ja soovituskleebiste („Hea lasteraamat“, „Hea noorteraamat“, „Soovitame!“ jms) paigutamine raamatutele.
- Lauamängud on toonud raamatukokku palju naeru arendades samas laste mõtlemist.
- Lugemisjänesed raamatukogu sisehoovis rõõmustavad lugejaid suvel ja sügisel.
- Kui laps ei oska korralikult lugeda, ei saa ta lugemisest ka mõnu tunda. Ettelugemist naudivad enamasti kõik lapsed.
- „Nukitsa“ konkurss andis võimaluse hääletamiseks seatud raamatuid eelnevalt tutvustada.

4.4.4 Laste- ja noorteüritused

LISA 4

2018. a lastele suunatud üritusi mõjutasid Nukitsa konkurss, ERÜ maaraamatukogude sektsiooni poolt algatatud projekt „100 tundi ettelugemist“, Maanteeameti liiklusnädal, EV 100 projekt „Kunst raamatukokku“, Põhjamaade raamatukogunädal, Euroopa kultuuripärandi aasta. Lastele korraldati lugemisbingot, ööraamatukogu, õuesõpet ja rahvakalendri tähtpäevi tutvustavaid sündmusi.

- Viidi läbi maastikumäng E. Vilde lapsepõlvradadel, koolinoorte mälumängu sari, käidi kivikalmetele tutvustavaid teabetekste panemas.
- Tapa LR-s toimus gümnaasiumiõpilaste kodu-uurimiskonverents.
- Lasteraamatupäeva tähistamisel kohtusid lasteaijalastega noored kirjanikud 3. klassist, kel oli kaasas oma raamat ise kirjutatud lugude ja joonistatud piltidega.
- Lapsed filmisid raamatukogus video vlogi jaoks Kadri Hinrikuse raamatust „Katariina ja hernerid“.
- Lasteaiaga koostöös valminud näitus „Sajand kodus“ tutvustas ajalugu. Näitus oli mõeldud nii lastele kui täiskasvanutele.
- Põhjala kangelaste teemal keskendus Islandile. Joodi islandi taimeteed, tutvustati ajalugu, loodust ja kombeid.
- Traditsioonilisel raamatukogu lastüritusel toimub ettelugemine või raamatu/kirjaniku tutvustus, seejärel käelised tegevused, filmi vaatamised jms.
- Lääne-Virumaa lastega kohtusid kirjanikud: Sulev Oll, Kadri Hinrikus, Heiki Vilep, Juhani Püttsepp, Aidi Vallik ning illustraatorid Ott Vallik ja Ülle Meister.

Lääne-Virumaa KRK laste- ja noorteosakonnas toimus 87 üritust koolieelikutele ja põhikooliealistele lastele. Koostati 22 raamatunäitust ja 19 väljapanekut.

- EV 100 näitusesarja raames valmisid näitused "On vabadus valatud verest. Koolipoisid võitluses vaba riigi eest.", "Lasteraamatute lapsepõlv", "Saja aasta mängud", "Veidralt vahvad onud ja tädid eesti lasteraamatutes", "Eesti laste suvejutud", "Põlvest põlve armsad. Ellen Niidu poolt kuulsaks kirjutatud tegelased", "Ülle meistrikäega loodud pildid".

- Kultuuripärandi aastale väärilise - „Põlvest põlve näituse“ - töid raamatukokku Kauri lasteaias õpetajad, kes seadsid välja nii enda kui oma emade ja vanaemade näputööd. Näituse avamisele kogunes lasteaiapere koos vanematega, et tähistada raamatukogus emadepäeva. „Eestiaegsed asjad“ - vitriinidesse olid välja seatud vanad tarbeesemed.
- Projekti „Kunst raamatukokku“ raames näidati Rakvere Ametikooli tislerte puutöid, Vaeküla kooli õpilaste keraamikat ja käsitöid, märgikonkursi käigus valminud rinnamärke.
- Liiklusnädala raames avati kahe Rakvere isa mudelautode näitus „Suurte meeste väikesed autod“ ning ka jõulupühi kaunistanud näitus „Siis, kui veel näärivana käis“
- Jätkus „Kasvulava“ projekt, mille eesmärgiks on pakkuda lastele ja noortele raamatukogus võimalusi oma oskuste näitamiseks ja katsetamiseks mistahes vallas: tehes kunsti, muusikat, näitemängu, tantsu jms.
- Kuuviktoriini, mida saab lahendada nii laste veebilehel kui raamatukogus paberil, populaarsus on aasta aastalt langenud. 2018. a oli lahendajaid 306 (-64), sellest elektrooniliselt 34 korral (-15).
- Suvevaheaja meelelahutuseks mõeldi välja põgenemistuba, mis osutus väga populaarseks. Aasta lõpus avati uus talvine põgenemistuba „Põgene uude aastasse!“.

4.5 Erivajadustega sihtrühmade teenused

Koduteenindust osutanud raamatukogude hulk jäi samaks. Kirjanduse koju viimise teenust on välja pakutud teisteski raamatukogudes, kuid huvilisi ei leidunud.

Ulvi raamatukoguhoidja osutas vanematele inimestele kodus ka arvutiabi (ID-kaardi tarkvara uuendus, pangatoimingud, e-post jmt)

Tabel 6

Raamatukogu	Kordade arv	Teenuste arv	Kasutajate arv
Aseri	12	12	6
Jäneda	6	6	1
Kadrina	75	75	10
Karepa	220	220	20
Kiltsi	8	8	3
Rakke	17	17	1
Saksi	13	13	1
Simuna	10	10	2
Ulvi	35	45	3
Vihula	19	19	3
Viitna	32	32	1
Viru-Jaagupi	20	1	2
Võsu	2	2	1
Väike-Maarja	8	8	2
Lääne-Virumaa KRK	31	31	19
KOKKU	508	499	75

Tabel 7

Teenused teistele asutustele	Ürituste arv	Osavõtjate arv
Kadrina hooldekodu	3	16
Uhtna Hooldekodu	11	187

Kunda Hooldekodu	9	81
Ulvi Hooldekodu	21	180
Pansionaat Kuldne sügis Rakveres	9	69
Rakvere Lille Kodu	15	101
KOKKU	68	634

Peamine eakatele suunatud tegevus oli ettelugemine hooldekodudes. Gripihooaja pikk karantiin pensionaadis „Kuldne sügis“ vähendas lugemiskordade arvu poole võrra. Rakvere Lille Kodu erivajadustega noortega toimusid kohtumised nii Lille Kodus kui raamatukogus. Loeti ette ja arutleti erinevatel teemadel.

4.6 Raamatukogu kui kohalikku pärandit jäädvustav, elukestvat õpet toetav ja vabaaja võimalusi pakkuv kultuurikeskkond

2018. a korraldati 786 üritust ning 707 näitust ja väljapanekut. Üritustel osales 18 966 inimest, mis on 21% rohkem kui 2017. a.

Tegemistele andsid tooni Eesti Vabariik 100 ja kultuuripärandi aasta, mille puhul korraldati erinevaid teemaõhtuid, näitusi, kontserte ja puude istutamise.

Osaleti lusikapidude, külalalgute, kodukandipäevade, mälumängude ja emakeelepäeva korraldamises. Mitmeid ettelugemisi ja näitusi pühendati aasta loomale – hundile.

Sõmerul jätkusid „Kaks ühes – kirjandus ja käsitöö“ kohtumised, kus raamatukoguhoidja loeb ette raamatuid samal ajal käsitöö tegijatele. Huvi tuntakse terviseteemade vastu, nt Uhtnas toimus kohtumine Ida-Tallinna keskaigla õendusjuhiga teemal „Kuidas olla eakana krapsakas“.

Haljallas tegutseb aktiivselt kirjandusring. Tapa LR täidab kohaliku kunstigalerii rolli. Tapal tähistati 110 aasta möödumist esimesest eesti kirjakeele konverentsist.

Võeti osa Põhjamaade raamatukogunädalast, Täiskasvanud õppija nädalast ja Maanteeameti liiklusnädalast. Tallinna Keskraamatukogu algatatud EV100 noorte projektis „Kunst raamatukokku“ osales 6 raamatukogu.

Tapa LR ees avati mälestuspingid Ellen Niidule ja Ilmar Talvele. „Jutupeatuse“ projekti raames paigaldati jutupaiga tähised Rakveresse, Kundasse, Jänedale, Porkunisse, Ebaveresse ja Simunasse.

Tähistati raamatukogude juubeleid: Saksi 100, Simuna 100, Viru-Nigula 110.

Valik kultuuripärandi aasta sündmuseid Lääne-Virumaal 2018. a:

- Kadrinas vana mööbli restaureerimise õpituba.
- Varangul verivorsti valmistamise õpituba ja loeng „Millal muutub toiduretsept kultuuripärandiks“.
- Uhtnas “Väljarändajate“ näitus ja samanimeline loeng. Teema sai alguse leiust, mis lahti harutamisel tutvustas piirkonna elanike väljarändamist 1885. a. Koostöös lasteaiaga valmis näitus „Sajand kodus“, mis tutvustas külastajatele argielu asju 100 aastat tagasi ja täna. Kohtuti muinsuskaitse esindajatega, et teada saada, kuidas kaitstakse piirkonna kultuuripärandit.
- Näitus Simuna raamatukogu ajaloost, mis aasta lõpus ka raamatuna välja anti.
- Haljala osales Virumaa noorte kodu-uurimiskonkursi korraldamisel.
- Saksi viis läbi ekskursioone „Kreutzwaldi ja Kalevipoja radadel“

- Kirjandusõhtud kohaliku viru murdes kirjutava luuletaja Suokassiga Sõmerul ja Ulvis.
- Sõmeru raamatukogu korraldas rabamatkad Endla ja Järvi-Suursoo rabadesse.
- Roelas traditsiooniline ajalookonverents.
- Viru-Jaagupis „Kandlepäev“.
- LVKRRK-s Heiki Pärdi loeng „Virumaa külaarhitektuur“.
- Leivaküpsetamine-retseptiraamatutest valmimiseni Aasperes.
- Näitus „Meie kandi kultuuripärand“ mis kajastas Ulvi kultuurielu minevikust tänapäevani.
- Sajandivanuseid puust tööriistu tutvustas näitus “Head riistad on pool tööd“ Tapal.

Lisaks korraldati veel mitmesuguseid kirjandusõhtuid, näituseid ja kohtumisi.

Raamatusitlused, kohtumised kirjanikega

- Viivi Griffel „Politseikonstaabel Peeter Talli pere lugu“
- Eha Veem „Leskede klubi“
- Sulev Oll „Virumaa viguriga lood“
- Rein Sikk „Minu Virumaa“
- Salme Heinla luulekogu „Sinine draakon“
- Marko Pomerants „Minu ministeeriumid“
- Ants Laaneots „Vene-Gruusia sõda“
- Urve Tinnuri „Kaks ööd mahajäetud majas“, „Kui põld oleks järv“
- Ott Penek „Aseri kroonika“
- Kirjanike tuur „Sõnaränd“ Väike-Maarjas ja Rakveres. Esinesid kirjanikud Olev Remsu, Tarmo Tederi, Reet Kudu ja Pille Önnepalu.

Kohtumised ja klubiõhtud ja kontserdid

Raul Vaiksoo, Andres Ots, Kairi Kroon, Piret Laikre, Siiri Sisask, Evelin Ilves, Meelis-Lauri Erikson, Marti Suuroja, Justin Petrone, Doris Kareva ja Robert Jürjendal, Ludmila Iljunina ja Adamson Siverski, Ilmar Tomusk

Filmiõhtud

Kadrinas ja Huljal toimus 25 filmiõhtut, kus näidati kõiki hiljuti ekraanile jõudnud eesti filme.

Käsitöönäitused ja õpitoad

G. Orgma autorinukkude näitus, Sokikirjad, Leboloomad, Punutud anumate näitus „Kes vana ei hoia, see uut ei saa“, Klaaspurgi dekoreerimise töötuba, jõulukaartide meisterdamine, vanamööbli restaureerimine, küpsetiste ja kodunapsi päev, paberimuuseumi õpituba.

Näitused

- S. Peetsi fotonäitus „Loodus läbi suurendusklaasi“
- F. Jüssi „Rajamustrid“
- N. Inglise fotonäitus „Tapa linna vaated“
- E. Soosaare fotonäitus „Eestimaa maastikud“
- Fotonäitus „Viru malev 100“
- Itaalia kunstniku Glenda Sburelini näitus

Iisraeli kunstnike Irena Aizeni ja Lena Revenko loomingu näitus
 Regina Lukk-Toomperre raamatuillustratsioonide näitus
 Ülle Meistri juubelinäitus – illustatsioonid muinasjuttudele ja akvarellid
 fotonäitus „Meenutusi kuumast suvest Viru-Nigulas
 Jüri Parijõgi elulugu kajastav näitus „Mäng ja tõsielu”,

Raamatukogud korraldasid väljasõite filmimuuseumisse, teatrisse, Toila, Põltsamaale, Peipsi äärde „ Serafima ja Bogdani” radadele ja reisimuljete õhtuid Teravmägedest, Valgevenest, Ameerikast.

Lääne-Virumaa KRK on Rakvere linna kultuurielus nii ise sündmuste korraldaja kui ka teistele korraldajatele avatud asutus. Raamatukogu peamisteks sündmusteks on kirjanduslikud ja kultuurilised kohtumised, mitmesugused üritused lastele, kontserdid ja erinevad näitused. Kahanevate laenutusnumbrite kõrval tegi rõõmu, et tõusnud on raamatukogu üritustel osalevate inimeste hulk. See näitab, et raamatukogu liigub ka realselt kogukonnakeskuseks ja kooskäimise kohaks muutumise suunas. Raamatukogu korraldas 2018. a kokku 159 üritust, milles osales 4 138 inimest (kasv 45,7%). Korraldati 122 näitust ja raamatuväljapanekut, toimus 8 raamatukogu korraldatud kontserti.

Regulaarselt toimusid keelekohvikud. Novembrist alustati mälu treeningute sarjaga vanemaealistele. Aasta jooksul korraldati kaks suuremat raamatumüüki. Ürituste korraldamisel püüti jälgida, et külalisi ja teemasid oleks erinevatele sihtrühmadele.

Kirjandus- ja kultuurisündmused

Urve Tinnuri romaani "Kui põld oleks järv" esitus
 Kohtumisõhtu Jesper Parvega
 Kirjandusõhtu: Kirjanik Triin Soomets ja muusik Tiit Born
 Kohtumine ajaloolase ja poliitiku Küllo Arjakasega
 Rein Veidemanni loeng "Elu kirjanduses ja kirjandusega"
 Kirjandusõhtu Urmas Vadiga
 Kirjandusõhtu: Ajaloolane Hanno Ojalo „Eesti meeste rasked valikud II maailmasõjas“
 Sandra Heidovi raamatuesitus “Ema, kes armastas kaua magada”
 Marko Pomerantsi raamatuesitus „Minu ministriumid“
 Sõnaränd: Tarmo Teder, Katrin Väli, Olev Remsu, Reet Kudu, Pille Önnepalu
 Heiki Pärdi avalik loeng "Virumaa taluarhitektuur"

Kontserdid

Uusaastakontsert: Ingely Laiv oboel ja Olivier Girardin flöödil
 Kitarrikontsert - Adam Marec
 Tanel Joametsa klaverikontsert: Brahmsi kogutud kammermuusika
 Naili Saripova klaverikontsert
 Kammerkontsert: Ingely Laiv, Olivier Girardin, Jakob Teppo

Näitused

Rahvusarhiivi rändnäitus „Pärisrahvast priirahvaks
 Anu Kotli kiriloomad

Kaunid lasteraamatud (Rakvere teatri väikeses majas)
 Fred Jüssi fotonäitus "Rajamuustrid"
 Sümbolite arhitekt Alar Kotli
 Raamatunäitus 100 aasta menukitest
 Meeli Küttimi fotonäitus „Urban Dogs“
 Huumoriliidu rahvusvaheline karikatuurinäitus "Juubel"
 Maanteeameti näitus "Ettevaatust! Näitus!" Liikluskasvatusest läbi aegade
 Jutumaja MTÜ rändnäitus "Et rada ei rohtuks"

EV100 projekt „Kunst raamatukokku“ raames toimus seitse noore kunstniku näitust:

Karola Ainsari akvarell- ja akrüülmaalid
 Rakvere Eragümnaasiumi keraamikastuudio näitus "Loomine on looja kätes"
 Rakvere Ametikooli noorte tisleerite puidutööd
 Kristel Kortini joonistused
 Rinnamärgi disainikonkursi tööde näitus
 KXTT „Juhuslik Valim“. Kertu-Laura Kütti joonistused
 Anni Kärmiku maalid "Põhjamaa ööde kuma"

4.6.1 kohalikul tasandil

Raamatukogude peamised koostööpartnerid kohalikul tasandil: koolid, lasteaiad, rahvamajad, kultuuri- ja haridusseltsid, külaseltsid, eakate klubid, käsitööseltsid, muuseumid, kunstikoolid, huvi- ja noortekeskused, hooldekodud jt.

Vinni valla raamatukoguhoidjad kuuluvad E. Vilde nimelise kirjandusauhinna žüriisse.

- *VIROL* – osaleti Lääne-Virumaa Aasta teo hääletamise korralduses.
- *Virumaa Teataja* – pikaajaline meediapartner
- *Viru Instituut* – projektides osalemine, ürituste korraldamine ja info vahendamine.

Lääne-Virumaa Keskraamatukogu koostööpartnerid:

- *Rakvere Kultuurikeskus* – Info vahendamine, ühisüritustel osalemine.
- *Rakvere Teater* – näituse korraldamine.
- *Rakvere Ametikool* – noorte tisleerite näituse korraldamine. Kasutajakoolitused.
- *Rakvere Haigla ja Eesti Õdede Liit* – tervisealased teabepäevade, raamatute viimine haigla osakondadesse.
- *Rakvere Linnavalitsus* – linnamalevlased töötasid raamatukogus; koduteeninduse korraldamiseks on raamatukogul võimalus kasutada linnale kuuluvat elektriautot.
- *Rakvere Lasteaiad* – raamatukotid lasteaedadesse.
- *VIROL* – Konkursi „Aasta tegu Lääne-Virumaal“ hääletamise korralduses osalemine; Virumaa Kirjandusauhinna laureaadi valimises osalemine.
- *Lääne-Viru Arenduskeskus* – osalemine Ideede laadal robotika töötoaga.
- *Lääne-Viru Rakenduskõrgkool* – osalemine messil „Tegusad seeniorid“.
- *Emakeeleõpetajate ainesektsioon* - maakondliku põhikoolide kirjandivõistluse läbiviimine.
- *Maakonna raamatukogud* - projekt „Aita laps raamatute juurde“.

4.6.2 riiklikul tasandil

- *Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing* – üritustel, koolitustel ja töörühmades osalemine, „Raamatukoguhoidja portree“ virtuaalnäitusesse panustamine. LVKRRK oli kaasatud Raamatukoguhoidjate kongressi korraldamisse Rakveres.
- *Eesti Lastekirjanduse Keskus* – Tapa LR kunstinäitused, raamatu „Pisike puu“ jagamine, lastekirjanduse koolitused, üleriigilised projektid.
- *Eesti Rahvusraamatukogu* – erialased koolitused.
- *ETKA Andras* – koolitused, täiskasvanud õppija nädala korraldamine.
- *Tallinna Keskraamatukogu* – noortele suunatud kunstiprojekt „Kunst raamatukokku!“.
- *Tartu Linnaraamatukogu* – projekt Jutupeatuse ehk 100 Eesti ilukirjandusteost avalikus ruumis.
- *Kaitseliidu Viru Malev* - ühisnäitused tähistamaks Kaitseliidu 100. sünnipäeva
- *Eesti Keele Instituut* – loovkirjutamise õpitoa läbiviimine Väike-Maarjas toimunud noorte keelehuviliste laagris.
- *Eesti Tuletõrjemuuseum* – näituse korraldamine ja tuleohutusalase informatsiooni (infomaterjalid, meened) jagamine keskraamatukogus.
- *Maanteeamet* – Liiklusnädala korraldamine Lääne-Virumaa raamatukogudes. Lääne-Virumaa KRRK-s toimus näitus, liikluskohvik eakatele ja liiklusviktoriinid erinevatele vanuseastmetele.
- *Kirjanike Liit* – Üleriigiline kirjandustuur „Sõnaränd“.

Koostööd tehti veel kirjandusmuuseumiga, kunstnik Mare Hundiga, Sillamäe raamatukoguga. Uhtna raamatukogu juhataja oli toeks erinevatele raamatukogudele, kes koostasid topoteeki või kaalusid selle loomist.

4.6.3 rahvusvahelisel tasandil

- *Lappeenranna raamatukogu* (Soome) – Kahe sõprusraamatukogu raamatukoguhoidja võõrustamine Lääne-Virumaa KRRK-s. Tutvuti raamatukogu tööga, külastati maakonna raamatukogusid ja toimus väljasõit Tartusse ERM-i.
- *Lapua raamatukogu* – Lääne-Virumaa KRRK tellib Lapuasse ajakirja Täheke saades vastu ajakirja Onnimanni.
- *Akaa kunstiühendus, Akaa raamatukogu* (Soome) – Tapa LR pikaajalised koostöösuhted.
- *Turu Ülikool* (Soome) – Ilmar Talve mälestusürituste organiseerimine Tapal.
- Uhtna raamatukogu toetas kohaliku kooli projekti Erasmus + läbiviimist.

Erineva keele ja kultuuritaustaga inimeste sidususe suurendamine.

2018. a jätkas Viru-Nigula VRK keelekohvikuga pakkumaks võimalust praktiseerida eesti keelt. Käsitleti igapäevaeluks vajalikke teemasid: enese tutvustamine, perekonna, töö ja hobide kirjeldamine, tähtpäevade ning sündmuste tutvustamine ning erinevad olmeküsimused. Sügisel alustas keelekohvik tööd ka Aseri raamatukogus.

Kundas toimus ka venekeelne muusika-luule-kirjandusõhtu, kus esinesid Sankt-Peterburgist pärit Ludmila Iljunina ja Adamson Siverski.

Lääne-Virumaa KRRK korraldas keelekohvikut erineva keele ja kultuuritaustaga inimeste sidususe suurendamiseks juba teist hooaega. Tegutseb kaks gruppi, kes kohtuvad korra nädalas, et õppida ja praktiseerida eesti keelt, tutvuda eesti ajaloo, kultuuri ja traditsioonidega.

Keelekohvikut viivad läbi raamatukoguhoidjad. Õppimise huvitavamaks muutmiseks kasutati raamatukogus olevad mänged ja muid õppematerjale. 2018. a toimus 55 kokkusaamist.

4.7 Raamatukogu koolituskeskusena kasutajatele.

Individuaalkoolitusi – 968

Rühmakoolitusi – 201

Individuaalkoolituste ja neis osalenute arv veidi vähenes, seda eriti Lääne-Virumaa KRK-s. 37 võrra vähenes rühmakoolituste arv, kuid osalenute arv tõusis 62 võrra.

Rühmakoolitused olid suunatud peamiselt õpilastele raamatukogu ja lugejaportaali tutvustamiseks ning õpioskuste olümpiaadiks valmistumiseks. Tehti ka kirjandust tutvustavaid teematunde.

Täiskasvanud eelistasid individuaalõpet. Peamine sihtrühm olid vanemad inimesed, kes vajasisid abi arvuti, interneti ja e-teenuste kasutamisel.

Põhiteemad: eri tüüpi seadmete (arvuti, nutiseade) kasutuselevõtt ja seadistamine, toimingud ID-kaardiga (sertifikaatide uuendamine, digiallkirjastamine), pangatoimingud, CV koostamine, e-piletite ostmine, KOV kodulehtede kasutamine, e-post, dokumentide koostamine, tulu - ja tervisedeklaratsiooni täitmine, kuulutuste kujundamine Wordis, sugupuu uurimine.

Kolmes raamatukogus (LVKRRK, Viru-Nigula VRK ja Tapa LR) toimusid Vaata Maailma SA NutiAkadeemia koolitused „Saa nutikaks!“ ja „Nutiseadmete ABC“. NutiAkadeemia projektis tegevuste läbiviimiseks andis Vaata Maailm AS Kunda raamatukogule tahvelarvuti ja nõustamiste läbiviimiseks koolitusmaterjali.

Lääne-Virumaa KRK-s viidi täiskasvanutele läbi 74 rühmakoolitust ja 469 individuaalkoolitust. Kokku osales koolitustel 1 531 inimest.

Rühmakoolitustest võtsid osa peamiselt põhikooliõpilased. Raamatukogu tutvustavaid tunde viidi läbi ka lasteaialastele ja algklasside õpilastele.

Täiskasvanutele toimus 7 rühmakoolitust (Rakvere Ametikool, Rakvere Eragümnaasium, Töötukassa töötisjad). Gümnaasiumiõpilaste ja täiskasvanute rühmatöökoolituste põhiteemaks oli infootsing (raamatukogude jt õppe- ja uurimistööks vajalike andmebaaside tutvustus ja õpetamine).

Individuaalkoolituste teemad, mille osas peamiselt õpetust vajati: e-post, Skype, sotsiaalmeedia, fotode laadimine ning salvestamine jmt, SMART-id, ID-kaardi sertifikaatide uuendamine ja digiallkirjastamine, Google kontoga seonduv (otsing, pilveteenus, gmail jne), e-riigi teenuste kasutamine (maksuamet, digilugu jmt). Vajati ka arvutialast algõpet ja küsiti abi seoses nutiseadmete kasutamisega.

4.8 Raamatukoguteenuse turundus ja väljaanded

Arvestades interneti kasutamise laia levikut ja raamatukogu füüsilist kaugust paljudele lugejatele, on sotsiaalmeedia ja raamatukogu koduleht järjest olulisemad infokanalid:

- Kodulehed on maakonnaraamatukogul, viiel vallaraamatukogul ja veel mõnel üksikul raamatukogul. *Facebooki* kontod on ligi pooltel, osad vallaraamatukogud kajastavad seal ka harukogude infot. Ainsatki veebiväljundit ei olnud seitsmel raamatukogul.
- Raamatukogud tegid sotsiaalmeedias 1 809 postitust, mis on eelmisest aastast 303 võrra rohkem. Infot jagati ka teistes gruppides ja lehtedel. Sotsiaalmeedias jagatakse teavet raamatukogu uudiste, sündmuste, teenuste ja lahtiolekuaegade muudatuste

kohta, tutvustakse kirjandusuudiseid ja -tegelasi ning jagatakse muid kogukonda huvitavaid teemasid. EV100 raames postitati *facebooki* lehele vanu artikleid kaustast „Vanad ajalehed kirjutavad meist...“ .

- Plakateid saadetakse teistele valla asutustele ning kasutakse avalikke teadete tahvleid.
- Oluline roll on vahetul kontaktil ja isiklikel kutsedel.
- Raamatukogude üritusi kajastanud ja teenuseid tutvustanud on ka maakonnaleht Virumaa Teataja ning kohalikud vallalehed.

Raamatukogu turunduse ja maine seisukohalt ei peetud erinevatest reklaamikanalitest vähem tähtsaks ka ametialast pädevust ja head teenindust.

Lääne-Virumaa Keskraamatukogu peamised kanalid raamatukoguteenuste tutvustamiseks:

- Kodulehekülge www.lvkrk.ee
- sotsiaalmeedia (*Facebook* ja *Instagram*).
- Kultuurikava, läbi mille jõuavad sündmused ka Rakvere linnavalitsuse ja Rakvere kultuurikeskuse kodulehtede kalendritesse.
- EV 100. sünnipäeva aasta, sisestati selle tähistamisega seotud sündmused EV100 programmiportaali <https://www.ev100.ee/>.
- Virumaa Teataja, Kuulutaja
- Paberkuulutuste peamised levitamiskohad on raamatukogu, reklaamkapp promenaadil, kaubanduskeskused, koolid, Rakvere Teater ja Sotsiaalabikeskus. Raamatukogu ja Rakvere kultuurisündmuste reklaam on nähtav infokraanilt raamatukogu fuajees.
- Osaleti maakondlikul eakate messil, kus tutvustati neile suunatud teenuseid (koduteenindus, mälu treening, digi- ja nutiabi jm).
- Blogi „Raamatukoguhoidja lugemispäevik“, kuhu tehti 56 blogipostitust.

Valmis virtuaalne kaart „Kirjanduslik jalutuskäik Rakveres“. Rakvere oluliste kirjanduslike paikadega kaardi leiab raamatukogu kodulehelt, plaanis on ka trükiversioon. Kodulehte ja lugemisblogi kokku külastati 2018. a 34 261 korda, ajalehtedes ilmus 57 raamatukogu puudutavat artiklit.

Väljaanded:

- Simuna raamatukoguhoidja koostas raamatu „Simuna Naisselts, Simuna raamatukogu 100“.
- Väike-Maarja raamatukogu alustas koos Väike-Maarja Muuseumisõprade Seltsiga kahe luulekogumiku koostamist.
- Jäneda raamatukoguhoidja osales Georgi Särekanno koostatud raamatu „Jäneda Põllutöökeskkool II“ toimetuse töös.

4.9 Andmebaasid.

Lääne-Virumaa rahvaraamatukogudes on kasutusel kaks raamatukoguprogrammi: Urram ja Riks. Nende andmebaasid on kättesaadavad raamatukogude veebilehtede kaudu.

Tapa LR täiendab pidevalt RIKS-is asuvat koduloandmebaasi. Uhtna raamatukogu jätkas Uhtna topoteegi täiendamist kodulooliste materjalidega.

Kodulehe vahendusel pakutakse lugejatele järgmisi andmekogusid: Urram, Kodulugu, E-kataloog ESTER, RIKSWEB, ISE, ERB, BIE, DEA, DIGAR, DOAJ, Dspace, E- Ait, TTÜR digikogu, EMS, Elektrooniline Riigi Teataja, Riigiportaal, Osalusveeb, EL Infoportaal, EL Infokeskus. Lääne-Virumaa infoportaalid ja ajalehed, kohalikud lehed jpm.

Lääne-Virumaa KRK kodulehe vahendusel pääseb lugeja elektronkataloogi Urram. Lisaks on kodulehel lingid olulisematele eesti andmebaasidele (Ester, DIGAR, DEA, ISE, ERB jt) ning välismaistele andmebaasidele (EBSCO, Europeana jt).

Täiendati Urrami kodulooportaali (188 kirjet). Suurem osa kodulooartikleid on kättesaadavad andmebaasist DIGAR, neile lisati Lääne-Virumaa koduloole viitavaid teemasid.

Omalooodud andmekogudest on kodulehelt kättesaadav virtuaalne kaart „Ilukirjanduslik Lääne-Virumaa“, mida täiendatakse jooksvalt.

Jätkus andmete korrastamine andmebaasis Urram. Seoses mõne raamatukogu andmete konverteerimisega Riksist Urramisse tekkis hulgaliselt topeltkirjeid. Keskraamatukogu komplekteerijad ühildasid ja korrastasid kokku 11 271 kirjet.

5. 2019. aasta tegevused

Jätkuvad raamatukogude ühendamised. Tapa vallas kaasneb ühinemisel uutel harukogudel Urramilt Riksile üleminek. Et raamatukoguteenus oleks omavalitsuste, aga ka kogu maakonna piires võimalikult ühtlane ja kasutajasõbralik, ootavad ees uute arengukavade koostamised, kvaliteedihindamised ja lugejaküsitlused.

Statistilised põhinäitajad maakonnas tervikuna on languses, kasvab vajadus luua uusi kogukonnale vajalikke teenuseid ja tegevusi ning selles osas ka omavalitsustega rohkem koostööd teha.

Jätkub koostöö Ida-Virumaa raamatukogudega ühiste koolituste osas. Kavas on koolitused vanemaalistele suunatud teenuste arendamiseks ning juhtimispsühholoogia koolitus, et arvukate struktuurimuudatuste tõttu meeskonnatööd tõhustada. Plaanis on rohkem tähelepanu pöörata raamatukogude rollile kodulooliste materjalide säilitamisel ja kättesaadavaks tegemisel.

Näituste ja sündmuste kavandamisel juhendatakse sellest, et on eesti keele ning laulu- ja tantsupeo juubeliaasta.

2019. a käivitub projekt „Aitan lapsi lugemise juurde“ ehk „Lugemisisu“ programm. Loodetavasti aitab see kaasa laste lugemuse parendamisele, mis üha enam nutiseadmetele alla kipub jääma.

Parema asetusega ruumid peaks saama kaks raamatukogu, mis loob eelduse nende elavamaks kasutamiseks. Lääne-Virumaa KRK fassaad ootab jätkuvalt remonti.

Lääne-Virumaa KRK-s on plaanis jätkata koostööd projektide ellu viimiseks. Eesmärk on leida uusi võimalusi teenuste, rühmakoolituste ja muude tegevuste paremaks tutvustamiseks eelkõige gümnaasiumiealistele ja noortele täiskasvanutele, kelleni jõudmine on osutunud kõige raskemaks.

Seoses struktuurimuudatusega Lääne-Virumaa KRK-s, mille käigus kaob majandusjuhataja ametikoht, tuleb ümber korraldada mitmed tööülesanded.

Koostaja:

Lea Lehtmets

Lääne-Virumaa Keskraamatukogu peaspetsialist

Arendusspetsialist direktori ülesannetes

Tiina Kriisa

/allkirjastatud digitaalselt/

LISA 1. Personali koolitus

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustundide arv	Koolituseks kulut.
Assamalla RK	7	44	60
Haljala VRK	40	294	617
Haljala	8	69	
Aaspere	5	36	
Karepa	5	28	
Varangu	3	26	
Vergi	5	38	
Vihula	5	31	
Võsu	6	37	
Võsupere	3	29	
Kadrina VRK	36	198	505
Kadrina	14	71	
Hulja	6	35	
Kihlevere	6	35	
Viitna	5	30	
Vohnja	5	27	
Laekvere RK	10	142	1 176
Laekvere/Muuga	6	48	
Venevere	4	94	
Rakke RK	6	41	69
Roela RK	6	31	31
Sõmeru RK	11	69	140
Sõmeru	6	32	
Lepna	5	37	
Tamsalu RK	10	50	108
Tapa LR	33	289	1 123
Tapa	14	172	
Jäneda	9	51	
Lehtse	5	24	
Saksi	5	42	
Tudu RK	2	20	5
Uhtna RK	5	34	75
Ulvi RK	7	45	61
Vajangu RK	3	27	19
Vinni-Pajusti RK	15	124	296
Viru-Jaagupi RK	2	17	5
Viru-Nigula VRK	12	140	364
Viru-Nigula VRK (Kunda)	7	86	
Viru-Nigula	3	26	55
Aseri	2	28	
Väike-Maarja VRK	31	307	638
Väike-Maarja	16	227	
Kiltsi	4	28	
Triigi	4	12	
Simuna	7	40	
Lääne-Virumaa KRK	31	614	1 384

LISA 2. Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Inge Pikkoja

- *Kohamälu lood ja leiud Uhtnas* - Eesti raamatukoguhoidjate XI kongressil Rakveres.
- *A. H. Tammsaare elu ja armastus* – Uhtna naisseltsing ja külarahvas – Uhtna raamatukogus Tammsaare 140. sünniaastapäeva tähistamisel
- *Uue ja vana aja lood - pildikesi Uhtnast* – Tagasi kooli raames Lasila kooliõpilastele - Lasila koolis
- *Väljarändajad – Karsi küla lugu* – Uhtna naisseltsing ja külarahvas – Uhtna raamatukogus, näituse juurde kuulunud ettekanne tutvustas peatükki kohalikust ajaloost.

Leili Eiskop

- *Viru-Nigula raamatukogu 110*: Viru-Nigula raamatukogu ajaloost Viru-Nigula raamatukogu juubeli tähistamisel

Ülle Rajamart

- Viru-Jaagupi kihelkonna pärimuspäeval „Kandlepäev“ ettekanne *Kandlemeister W. Raudkivi lapsepõlv, perekond ja muusikuks kujunemine*.
- Piirkonna senioride klubi teemapäeval ettekanne *Lydia Koidula elulugu*
- Kohtumisõhtul kandlemuusik prof. Ain Haasaga ettekanne *Kuulsaid tegelasi Viru-Jaagupi kihelkonnas läbi ajaloo*

Sirje Reinula

- Ekskursioonid (3 korda) Jäned mõisa külastajatele: *Jäned mõisa kultuurilugu ja viimased mõisnikud Benckendorffid*.

Sirje Võsa

- *Moe ümbruse, piiritustööstuse muuseumi ja siitkandi juurtega kultuuri- ja ühiskonnategelaste tutvustamine* Rakvere Teatri 78. sünnipäeva tähistamisel Moel. Ekskursioonid (5 korda) *Kreutzwaldi ja Kalevipoja radadel* Punnvõrre etapidõistlusest osavõtjatele ja Eesti Vanamootorrataklubi Unic-Moto kokkutulekul osalejatele.
- Ettekanne *Viru murded* Tamsalu raamatukogus.

Kristel Lehtme

- *Loovkirjutamise* õpitoa läbiviimine.

Lääne-Virumaa Keskraamatukogu töötajate avalikud esinemised:

Kaili-Õunapuu Seidelberg

- *Rahvaraamatukogude kvaliteedihindamisest LVK RK näitel* Jõgeva maakonna raamatukoguhoidjatele Põltsamaa raamatukogus.

Tiina Kriisa

- *Rahvaraamatukogude kvaliteedihindamisest LVK RK näitel* Jõgeva maakonna raamatukoguhoidjatele Põltsamaa raamatukogus.
- *Kaunimatest lasteraamatutest ja eesti raamatuillustraatoritest* samateemalise näituse avamisel Rakvere Teatris.
- *Ülevaade maakonna raamatukogude veebilehtedest ja soovitusel kodulehe tegemisel*. Lääne-Virumaa Keskraamatukogus maakonna raamatukogutöötajate seminaril.

Lea Lehtmets

- *Kevadpühade rahvakombestikust* Puuetega Inimeste Kojas
- *Raamatukogust kogukonna elutoana* pensionäridele Rakvere päevakeskuses

- *Mardi- ja kadripäeva kommetest Virumaal.* Lääne-Virumaa Puuetega Inimeste Koja Afaasia ühingule Rakvere päevakeskuses.
- *Rakvere linna ajaloo ja tänapäevast.* Ringkäik eesti keele õppijate grupile Tallinnast

Marion Talli

- *KoodiTund ehk programmeerimisest lastele* Lääne-Virumaa Keskraamatukogus.

Marju Saluste

- *Elav raamatukogu* (elukutsete tutvustamine) Kiili gümnaasiumis õpilastele.

Leigi Kütt

- *Rakvere linnast ja ajaloo XI Eesti raamatukoguhoidjate kongressi väliskülalistele.*

LISA 3. Raamatukogude ehitamine, renoveerimine, remondid

Raamatukogu nimi	Teostatud tööd (2018)
Aaspere	MTU Aaspere Külakoja projekti alusel tehtud uus trepp ja käsipuu
Assamalla	Siseseinte värvimine
Karepa	Ümberehitus rahvamajas raamatukogu ruumiks: lammutati vahesein ja ahi, osaliselt uus põrand, õhk-vesi küte, uus elektrisüsteem, soojustus, klaasist vahesein, kamin, eraldi valvesüsteem.
Saksi	Lasteosakonnas põrandakatte vahetus, uuendatud raamaturiiuleid
Rakke	Raamatukogu juurdeehitus ja vana osa renoveerimine
Kiltsi	Trepikoja ja koridori sisetööd, välisukse ja koridori ukse vahetus
Tamsalu	Katusekuple vahetamine, seinte parandamine ja värvimine
Tapa	Valgustuse kaasajastamine
Venevere	Paigaldati õhksoojuspump
Vihula	Paigaldati õhksoojuspump
Vinni - Pajusti	Välisukse ja radiaatorite paigaldamine
Lääne-Virumaa KRK	Rühmatööruumi ja kabineti väljaehitamine

LISA 4. Laste ja noorteüritused

Raamatukogu nimi	Ürituse nimi	Osavõtjad
Aaspere	Kirjasaatmise maailm	7
Aseri	Aseri kooli kunstiringiõpilaste tööde näituse pidulik avamine	14
Assamalla	Kevade pidu	11
Haljala	Haljala valla kirjandivõistlus	36
	Emakeelepäev Sulev Olliga	155
	Sügisene perepäev	60
Hulja	Raamatukoguöö	17
	Lastetuba (19 korda)	96
	Klaaspurgi dekoreerimise töötuba	13
Jäneda	Lastehommik Kadri Hinrikusega	44
	Märka tegijaid I – 1. ja 2. kl. tutvusid Aasta tegijatega looduses – Looduskaitsekuu üritus	14
	Unustamatu Jäneda – traditsiooniline 9. kl. lõpuüritus	10
Kadrina	Jututelk Kadrina KK staadionil – osalemine perepäeval koostöös Kadrina huvikeskusega	50
	Külas lasteteater Lepatriinu “Kõige helgem päev”	129

Karepa	Munapühade meisterdamine	9
Kihlevere	Jõuluvana külaskäik	68
Kiltsi	Ettelugemine lasteaia	20
Laekvere/ Muuga	Rahvusvaheline lasteraamatupäev: kohtumine Juhani Püttsepaga	135
	„Virumaa viguriga lood” esitlus, kohtumine Sulev Olliga.	120
Lehtse	Kohtumine Kadri Hinrikusega	37
	Entsüklopeedia kasutamine	17
Lepna	Taaskasutuse töötuba rahvusvahelisel taaskasutuspäeval	9
Muuga	Künnipäev Vinni valla koolidele	92
Rakke	Raamatukogutund lasteaiale	17
Roela	Nukitsamehe suvemaja avamine	120
	Imbi Valgemäe 95	50
	Kohtumine kirjanik Sulev Olliga	50
Saksi	Kivikalmed ja Saksi kirik	10
Simuna	Ettelugemine „Hundilood“ (4 korda)	37
Sõmeru	Emakeelepäev- Lasteaialapsed esitasid enda luuletusi Eestimaast ja eest keelest.	10
Tamsalu	Teemahommik sõprusest I. Tomusk „Hundi sõbrad“, luulepuslede kokkupanek	38
Tapa	Kohtumine Heiki Vilepiga	67
	Lugemisprojekt „Meie väike raamatukogu“	65
	Nukitsatunnid	165
	Lehmade salaalu	10
Uhtna	Jõulubingo lasteaia ja koolilastele	35
	Ilukirja õpituba Erasmus + projekti raames koostöös kooliga	42
	Poiss ja liblikas – Tammsaare sünniaastapäeva tähistamine lasteaia	35
Ulvi	7+1 korda koolinoorte viktoriin „Ajuragin“	14
Varangu	Ettelugemispäev kokkamise saatel	7
Vergi	Paberarhitektuuri meisterdamise tund	12
Vihula	Liiklusnädal. Näitus+ Küsimustikud. Auhinnad	15
Viitna	„Lehesadu“ - akvarellidega maalimine ja rebimistehnikas lehtede lisamine	5
Vinni - Pajusti	Suvebingo 2018	89
	Tiia Toomet ja vanad armsad asjad	43
Viru – Jaagupi	Vanad Virumaa lastemängud	12
Viru-Nigula	Projektipäev. Koomiksi koostamine, viktoriin, mängud	56
	Õhtu raamatukogus. Ettelugemine (C. Lidbeck „Kadunud koer”,) ja meisterdamine.	26
	Õhtu raamatukogus. Kirjanduslik Kahoot, muinasjututegelaste temaline „Mina olen Alias”	32
Vohnja	Teeme oma ajalehe. Omaloomingulistest artiklitest „Leemurite Päevalehe“ kujundamine.	5
Võsu	Mardipäeva kombestiku tutvustus	5
Võsupere	Ettelugemispäevad „Kolm põrsakest“ ja Markus Saksatamme naljajutud hundiga	12

Väike - Maarja	Jutumatk	12
	Muhvi matk	40
	Käsi valgeks!	7
Lääne-Virumaa KRK	Maakondlik projekt „Nukitsa vlogi“	35
	Põgenemistuba	136
	Pildi sisse minek 6 kohtumist	217
	Jututare 16 etendust	542
	Põgenemistuba	136

LISA 5. Raamatukoguteeninduse maakondliku koordineerimise ülesannete täitmine

- Omavalitsuste arv vähenes 15-lt 8-le, millest tulenevalt muutus raamatukoguvõrk: ühtse juhtimise alla liideti raamatukogud kolmes vallas. Omavalitsuste ja raamatukogude töötajaid nõustati uute põhimääruste ja kasutuseeskirjade koostamisel.
- Jälgiti olemasolevate dokumentide aja- ja asjakohasust ning seadustele vastavust, samuti lugejaandmete korrektset täitmist lugejate andmebaasis, vajadusel nõustati muudatuste osas.
- Maakonna raamatukoguvõrku lisandunud Aseri raamatukogu töötajad vajasid juhendamist ja abi erinevates töövaldkondades.
- Lääne-Virumaa Keskraamatukogu korraldas 5 koolitus- ja infopäeva, sealhulgas 2 väljasõitu ning osales veel kolme koolituse korraldamisel. Koolitustel osales 77 maakonna raamatukoguhoidjat kõigist omavalitsustest. Keskraamatukogu vahendas maakonna raamatukogudele erialaorganisatsioonide ning teiste kultuuri- ja haridusasutuste pakutavat koolitusinfot.
- Koordineeriti üleriigilisi laste- ja noorteprojekte („Aitan lapsi raamatute juurde“, Nukitsa konkurss, „Kunst raamatukokku“)
- Hangiti teavikuid 36-le raamatukogule 228 686 € eest.
- Osaleti 8 raamatukogu inventuuri läbi viimisel.
- Omavalitsusjuhtidele saadeti ülevaade nende valla raamatukogude eelmise aasta tegevusest ja võrdlevad andmed statistilistest näitajatest.
- Külastati kümnet maakonna raamatukogu, mille käigus nõustati kogude, paigutuse, raamatukoguprogrammi ja muudes küsimustes.
- Vahendati maakonna raamatukogudele ERÜ, kultuuriministeriumi, rahvusraamatukogu ja teiste organisatsioonide erialast informatsiooni.

2018. a oli haldusreformist tulenevalt suurte muutuste aasta ja maakonnaraamatukogu nõustav roll seetõttu eriti oluline, et otsused, mida omavalitsustes tehti ja tehakse, tagaksid võimalikult hea raamatukoguteenuse maakonnas.